

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z.ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Pomoc obětem násilné trestné činnosti

Autor práce: Martin Vinš

Vzdělávací program: Bezpečnostně právní činnost

Vedoucí absolventské práce: Mgr. Milan Kocík, MBA

Katedra: právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Vinš

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Pomoc obětem násilné trestné činnosti

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Assistance to victims of violent crime

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul):

Mgr. Milan Kocík, MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): 11/2021

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je vymezení základních pojmů a nejčastějších násilných trestných činů, které jsou páčány na obětech na území České republiky. Součástí bude statická analýza nejčastějších trestných činů na území České republiky.

Dílčím cílem je zjištění příčin latentního jednání obětí těchto trestných činů a možnosti omezení tohoto jednání.

Cílem praktické části je poukázat, zda jsou lidé přesvědčeni, že tato pomoc opravdu obětem pomáhá či ne, a zda vědí, že existují organizace, které jim dokáží pomoci.

Student: Martin Vinš	20.11.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Milan Kocík, MBA	20.11.2021 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6.12.2021 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Karel Šapík, Ph.D.	8.12.2021 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	14.12.2021 datum	 podpis

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....
podpis autora práce

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji panu *Mgr. Milanu Kocíkovi, MBA* za cenné rady, podněty a připomínky při zpracování absolventské práce.

ABSTRAKT

VINŠ, M. *Pomoc obětem násilné trestné činnosti*: bakalářská práce.
České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 78 s.

Vedoucí bakalářské práce: *Mgr. Milan Kocík, MBA*

Klíčová slova: Pomoc, oběť, trestná činnost, kriminalita

Práce řeší problematiku pomoci obětem trestné činnosti. Pojednává o základním názvosloví a jednotlivých druzích násilných trestných činů. Probírá viktimizaci obětí a její druhy. Rozebírá latentní kriminalitu a její druhy a možnosti jejího odhalení. Dále rozebírá druhy pomoci obětem trestných činů a organizace, které tuto činnost poskytují.

V praktické části je rozebráno dotazníkové šetření, které se zaměřuje na vnímání občanů trestného činu.

ABSTRACT

VINŠ, M. *Assistance to victims of violent crime*: Bachelor's work. České Budějovice: High School of European and Regional Studies, 2022. 78 s.

Head of Bachelor's thesis: *Mgr Milan Kocik, MBA*

Key words: Aid, victim, crime

The work deals with the issue of assistance to victims of crime. It discusses the fundamental terminology and the different types of violent crime. She discusses the victimisation of the victims and her species. It discusses latent criminality and its species and the possibilities of its detection. It also discusses the types of assistance to victims of crime and the organisation that provide this activity. In the practical part, an inquiry into the survey, which focuses on perceptions of citizens of the criminal.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 NÁSILNÁ KRIMINALITA	12
2.1 Oběť trestného činu	13
2.2 Viktimizace	15
2.2.1 Primární viktimizace	15
2.2.2 Sekundární viktimizace.....	16
2.3 Pachatel trestné činnosti.....	17
3 DOMÁCÍ NÁSILÍ.....	18
3.1.1 Specifika domácího násilí	19
3.1.2 Obvyklé formy domácího násilí	20
3.1.3 Fáze násilí při domácím násilí	21
3.2 Sexuálně motivované trestné činy	22
3.2.1 Z násilnění.....	23
3.2.2 Sexuální nátlak.....	25
3.2.3 Pohlavní zneužití.....	27
3.2.4 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí.....	28
3.2.5 Sexuálně motivovaná vražda	29
4 LATENTNÍ KRIMINALITA	31
4.1 Důvody existence latentní kriminality	32
4.1.1 Druhy latentní kriminality	32
4.2 Latentní kriminalita její míra a rozsah	32
4.3 Možnosti odhalení latentní kriminality.....	34
4.3.1 Výzkum informátorů.....	34
4.3.2 Viktimologický výzkum	35
4.3.3 Self-reportové studie.....	36
5 POMOC OBĚTEM NÁSILNÉ TRESTNÉ ČINNOSTI	38
5.1 Metody pomoci obětem trestných činů	38
5.2 Organizace poskytující pomoc obětem trestných činů	40
5.2.1 Bílý kruh bezpečí (BKB)	40
5.2.2 Občanské poradenské středisko, o.p.s.	41
5.2.3 ROSA-centrum pro ženy, z.s.	41
5.2.4 Policie ČR	42

6	METODIKA PRAKTICKÉ ČÁSTI	43
6.1	Cíle průzkumu.....	43
6.2	Použité metody	43
6.3	Výsledky a jejich interpretace	43
6.4	Shrnutí praktické části	62
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	65
	SEZNAM TABULEK.....	67
	PŘÍLOHY	68

ÚVOD

Hlavním cílem práce je předložit teoreticko-fenomenologické zpracování násilné kriminality na území České republiky s explicitním důrazem na oběti této trestné činnosti. Cílem teoretické části bakalářské práce je analýza násilné trestné činnosti na základě prostudované literatury. Dílčím cílem teoretické části práce je představení základních organizací poskytující na území České republiky pomoc obětem násilných trestných činů. Cílem empirické části bakalářské práce je subjektivní zpracování faktů a pocitů dotázaných, na základě jejich teoretických znalostí a zkušeností s danou problematikou.

Kriminalita, především násilná, je velmi závažné téma. Násilná kriminalita zahrnuje trestné činy jako je domácí násilí, znásilnění a mnoho dalších. Zvyšující se nároky kladené v moderní společnosti na člověka jsou v současné době závažný problém, který je s tématem násilné kriminality do značné míry spjat, především s domácím násilím, ale i majetkovou trestnou činností. Násilná kriminalita je tak závažná oblast ovlivňující člověka v osobním i pracovním životě, proto jsem se rozhodl prozkoumat, jak a zda se lidé s tímto tématem setkali.

Samotná práce je zaměřena na jednotlivé nejzávažnější a nejběžnější trestné činy v rámci násilné kriminality, na oběť trestného činu a také pachatele. V rámci oběti trestného činu je poukázáno také na viktimizaci neboli přerod potencionální oběti v oběť skutečnou a stručně s tímto názvoslovím seznámit i čtenáře. Stručně je představena i latentní kriminalita, která se u násilné kriminality vyskytuje ve velkém množství, ať už je to z důvodu, že se oběti bojí medializace, samotného pachatele, reakce okolí nebo nemají důvěru v orgány činné v trestním řízení. Díky latentní kriminalitě je mnoho dalších lidí v ohrožení nebo dokonce i další z potenciálních obětí, neboť byl pachatel zamlčen. Pozornost v poslední době patří domácímu násilí, které nemusí být páčáno pouze na dětech nebo na společně žijící osobě. Domácí násilí může zasáhnout i samotné rodiče násilníků. Velmi závažnou kriminalitou jsou mravnostní trestné činy, jako znásilnění. Znásilnění je trestný čin, který se vyskytuje nejen v České republice ve vysokých počtech, ale z důvodu ochrany obětí nejsou informace tolik viditelné.

Další kapitola teoretické části bakalářské práce je věnována tématu pomoci obětem těchto trestných činů. Jsou zde zdůrazněny metody pomoci obětem trestných

činů a v druhé části nejdůležitější a také neznámější organizace v České republice, které poskytují odbornou pomoc obětem trestných činů. Ať už se jedná o nestátní organizace, ale také nejvýznamnější státní organizaci, která poskytuje jak pomoc obětem trestných činů, tak i sama trestnou činnost řeší a je jí Policie České republiky.

K dosažení stanovených cílů v praktické části jsou zpracovány dotazníky zabývající se násilnou kriminalitou. Tímto šetřením bylo zjišťováno, jestli veřejnost neztrácí pojem o tom, co je to trestný čin. Zda se respondenti stali obětí trestného činu nebo mají ve svém okolí někoho, kdo se také stal obětí trestné činnosti. Jestli se respondenti nebo někdo z jejich okolí někdy dopustili trestného činu. Pomocí některých otázek zjistíme, o jaký spáchaný trestný čin se jednalo, zda byl oznámen na policii, zda policie daný případ vyřešila. V neposlední řadě byl důležitý názor respondentů na to, zda jsou v České republice tresty za spáchané trestné činy adekvátní nebo ne.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je zjištění, zda se někdo z autorova okolí stal, nebo zná někoho, kdo se stal, obětí násilné trestné činnosti. Vedlejším cílem je představení základních organizací, které poskytují pomoc obětem násilné trestné činnosti.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou část. Teoretická část se dělí na tři kapitoly. Zabývá se celkovým pojmem násilné trestné činnosti a organizacemi, které poskytují pomoc obětem násilné trestné činnosti v České republice. Řeší nejčastější násilné trestné činy páchané v České republice. Charakterizuje pojmy jako je oběť trestné činnosti nebo pachatel trestné činnosti. Dále charakterizuje některá odborná označení jako je viktimizace nebo latentní kriminalita. Rozebírá nejrozšířenější organizace poskytující pomoc obětem trestné činnosti v České republice.

Pro bakalářskou práci byla zvolena řešerše literatury. Autor zde prohledal dostupné zdroje k tomuto tématu a vybral si vhodné zdroje literatury. Dále byla využita analýza a syntéza.

Dotazníkové šetření je jedna z metod kvantitativního šetření. Podle kontaktu s respondenty se liší jednotlivé techniky dotazování, a to osobní, telefonické, písemné a elektronické. Pomocí dotazníkové metody se dají získat data o chování, víře, postoji, názory na určité věci atd.

V praktické části autor využil elektronické dotazníkové šetření pro jeho známé okolí a jejich známé okolí. Dotazník byl šířen přes internetový odkaz. Dotazník byl sestaven na stránce, která se nazývala survio.cz. Zaměřuje se na to, aby autor zjistil, zda se někdo z dotazovaných stal obětí nějakého trestného činu nebo zda někoho znají ze svého okolí, kdo se stal obětí trestného činu. Dále se snaží zjistit, zda byl trestný čin řešen Policií České republiky. A v posledních otázkách se autor snažil dozvědět, co si dotazovaní myslí o trestech, které jsou určeny za trestné činy, a zda by něco změnili.

2 NÁSILNÁ KRIMINALITA

Pojem násilná kriminalita je používána hlavně Policií České republiky. Je to nejzávažnější kriminalita, neboť se jedná o zdraví a život člověka. Násilná kriminalita spadá do kriminality, která vymezuje pojem násilná kriminalita jako úmyslné jednání proti osobě, vůči, které je použito násilí.¹

Termín násilná trestná činnost pochází z modelu provedení trestného činu. Násilná kriminalita obsahuje ty trestné činy, které se vyznačují nejčastěji poškozením nebo destrukcí cíleného objektu jednání. Společnost pohlíží na násilnou kriminalitu z velmi obecného hlediska, lidé sem zařazují i krádeže vloupáním. V trestním právu a kriminologii je však objektivní stanovisko, které se omezuje na úmyslné užití fyzického násilí, které zahrnuje i slovní pohrůžky násilí vůči osobě. Fyzické násilí může být motivováno negativní emocí nebo může jít o násilí sloužící k dalšímu účelu. Násilná kriminalita nebývá vždy vymezována jednotlivě a rozdíly se projevují především v míře násilí směřujícího nejen proti osobě, ale i proti věci a samozřejmě také násilí, které je psychického charakteru vedle toho fyzického.²

Neméně významné jsou v této oblasti i trestné činy charakterizované násilně způsobeným účinkem, celá problematika násilí vůči věcem, samozřejmě i část s takzvaného verbálního násilí, které jde nad rámec pohrůžky fyzickým násilím. Nejběžnější v praxi je spíše užší pojetí, kde se omezuje útok na fyzickou nebo psychickou integritu člověka ve smyslu úmyslného užití fyzického násilí, nebo pohrůžky násilím proti jiné osobě.

Mezi násilnou kriminalitu patří některé trestné činy a to:

- trestné činy proti životu a zdraví – mezi tuto skupinu patří např. §140 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen TZ) pokus vraždy, §145 a 146 TZ ublížení a těžké ublížení na zdraví a další.
- trestné činy proti svobodě – sem patří např. §170 TZ zbavení osobní svobody, §175 vydírání a další.

¹ MAREŠOVÁ, Alena, Radovan HAVEL, Milada MARTINKOVÁ a Miroslav TAMCHYNA. *Násilná kriminalita v nejisté době*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. ISBN 978-80-7338-149-3, str. 19

² MAREŠOVÁ, Alena, Radovan HAVEL, Milada MARTINKOVÁ a Miroslav TAMCHYNA. *Násilná kriminalita v nejisté době*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. ISBN 978-80-7338-149-3, str. 19

- některé trestné činy proti rodině a dětem - §198 TZ týrání svěřené osoby a §199 TZ týrání osoby žijící ve společném obydlí pod tento paragraf spadá i domácí násilí
- trestné činy narušující soužití lidí - §353 TZ nebezpečné vyhrožování a §354 TZ nebezpečné pronásledování

Za násilí se považuje především použití fyzické síly k překonání nebo zamezení kladeného či očekávaného odporu. V rámci násilné trestné kriminality je nutné definovat si také agresi, která je výrazným prvkem této kriminality. Agrese se dá definovat jako chování, kterým záměrně a vědomě člověk, v tomto případě pachatel, poškozují druhou osobu, v tomto případě oběť, které ubližuje, způsobuje utrpení, omezuje ji a násilně ji brání ve výkonu činností, které oběť chce vykonávat. Pojem agrese se užívá jako souhrnné označení pro různé formy chování a představuje aktuální projev agresivity. Z pohledu sociální patologie, lze agresi definovat jako omezování práv a narušování integrity sociálního okolí. Za násilí se považuje i uvedení, pomocí lsti do stavu bezbrannosti, v důsledku které oběť není schopna se účinně bránit.³

Pohrůžkou násilí se rozumí psychické působení na vůli jiného. Nemusí tedy jít jen o pohrůžku bezprostředního násilí, ale i takového, které má být použito v budoucnu. Násilí, kterým je vyhrožováno, může směřovat proti napadenému, ale i proti třetí osobě. Pohrůžka může být vyjádřena přímo či nepřímou, verbálně nebo gestem.

2.1 Oběť trestného činu

Victima nebo-li oběť se dá definovat jako „*označení konkrétní fyzické osoby, která byla trestným činem usmrcena, zraněna, ohrožena na životě a zdraví, byla jí způsobena škoda na majetku nebo škoda morální, byla omezena na svobodě nebo jiných právech, a to nezávisle na tom, zda jí bylo následně zvláštním procesním rozhodnutím přiznáno postavení poškozeného.*“⁴ Role oběti trestného činu je neočekávanou situací v lidském životě. Osoba je překvapena, když se stane obětí jakéhokoliv trestného činu.

Slovo oběť má i další možné výklady. Osoba dotčená trestným činem se označuje jako oběť, existuje i věda, která se oběťmi trestných činů zabývá a tou je viktimologie. Avšak můžeme nalézt i podobnou definici oběti, a to oběť trestného činu

³ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra. 2008, s. 320-350. ISSN 1211-1244

⁴ ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologický slovník. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-312-4..

je „ten, komu bylo trestným činem ublíženo a komu tak vznikla jakákoliv škoda na majetku, zdraví, škoda morální případně jiná.“⁵ Za oběť trestného činu se mimo jiné považuje osoba pozůstalá po člověku, který v důsledku trestné činnosti přišel o svůj život.

Oběť trestného činu lze rozdělit na několik druhů. Jedním z těchto druhů obětí patří skrytá oběť, což je oběť, která zůstala utajena před orgány činnými v trestním řízení. Dále predestinovaná oběť, toto je osoba, která má vysoký předpoklad viktimizace, předstírající oběť. Je to osoba, která předstírá vzniklou újmu. Hypertrofující oběť je osoba, která zveličuje újmu, kterou utrpěla a dobrovolná oběť, je to osoba, která vyslovila souhlas se svou újmou. Posledním druhem oběti je oběť recidivista a to je osoba, která se opakovaně stává obětí trestného činu.⁶

Z viktimologického pohledu lze oběť definovat ve třech různých pojetích. V nejužším pojetí se obětí rozumí jen fyzická osoba, která utrpěla trestným činem jakoukoli újmu na životě, zdraví, majetku a jiných právech. V širším pojetí je obětí ta osoba, organizace, morální nebo právní řád, který je ohrožen, poškozen nebo zničen trestným činem. A jako poslední je obětí člověk nebo skupina lidí, kteří utrpěli jakoukoli újmu způsobenou nejen trestným činem, ale též válkou, diskriminací nebo nějakou živelnou pohromou. Ve spojení s obětí trestného činu můžeme také mluvit o procesu viktimizace. Definice viktimizace zní takto, je to proces, kdy se oběť potencionální stane skutečnou obětí trestného činu. Viktimizaci dělíme na primární a sekundární. Primární viktimizace zahrnuje vše, co se děje ve spojení se samotným trestným činem, a to kdy je způsobena primární újma pachatelem směrem k oběti. Primární fáze nastává, když se jedinec stává obětí trestného činu. K sekundární viktimizaci dochází až po spáchání trestného činu a není způsobena samotným pachatelem trestné činnosti.⁷

Oběti trestného činu lze rozdělit na oběť primární, sekundární a terciální. Primární oběti jsou ty, které jsou přímo zasaženy trestným činem, tedy násilí je zaměřeno přímo na oběť jako účastníka. Sekundárními oběťmi jsou osoby, které jsou blízké oběti primární, sekundární oběti pocítují újmu oběti jako svoji vlastní. Nakonec

⁵ MATOUŠEK, O. Slovník sociální práce. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80– 7178–549– 0

⁶ ČESKO. Zákon č. 45 ze dne 30. ledna 2013 o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra. 2013, částka 20. s. 322-352. ISSN 1211-1244.

⁷ ČESKO. Zákon č. 45 ze dne 30. ledna 2013 o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra. 2013, částka 20. s. 322-352. ISSN 1211-1244.

terciální oběti jsou ty, které se nacházejí v blízkém sociálním okolí oběti primární, to jsou například sousedé.

Pojem oběť byl definitivně definován s přijetím zákona č.45/2013 sb., o obětech trestných činů, kde je podle §2 odst. 2 „*obětí se rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil.*“⁸

2.2 Viktimizace

Ve spojení s obětí trestného činu můžeme také mluvit o procesu viktimizace. Definice viktimizace zní takto, je to proces, kdy se oběť potencionální stane skutečnou obětí trestného činu. Viktimizaci dělíme na primární a sekundární. Primární viktimizace zahrnuje vše, co se děje ve spojení se samotným trestným činem, a to kdy je způsobena primární újma pachatelem směrem k oběti. Primární fáze nastává, když se jedinec stává obětí trestného činu. K sekundární viktimizaci dochází až po spáchání trestného činu a není způsobena samotným pachatelem trestné činnosti.

2.2.1 Primární viktimizace

Primární viktimizací se rozumí okamžitá újma oběti po trestném činu, tedy kdy se člověk stane obětí pachatele trestného činu. Pro oběť je trestný čin událost, která nemá vysvětlení, proč se tak stalo. Pro oběť je to událost nečekaná, která člověka zaskočí vždy nepřípraveného a v neposlední řadě je to pro člověka krizová událost, zvládnutí této události vyžaduje mnoho psychických sil a prolamuje tak obranné mechanismy člověka.⁹

Při této fázi viktimizace způsobuje újmu oběti pachatel trestného činu. V literatuře se můžeme dočíst o takzvané primární újmě, která má tři typy, a to fyzická újma, finanční újma a emocionální újma. Pod fyzickou újmou si můžeme představit narušení fyzické integrity člověka od lehčích zranění až po těžká zranění, nebo dokonce i usmrcení. Finanční újma může skrývat poškození či ztrátu majetku, ušlý zisk a náklady na léčení způsobené při fyzické újmě. Složitou újmou na představu je emocionální újma, je totiž velice těžce objektivně uchopitelná a postižitelná. Důvodů

⁸ ČESKO. Zákon č. 45 ze dne 30. ledna 2013 o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra. 2013, částka 20. s. 322-352. ISSN 1211-1244.

⁹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 13. ISBN 978-80-247-2014-2.

proč tomu tak je, je hned několik. Emocionální újma se odvíjí od subjektivního prožívání oběti, tak že následky spáchaného trestného činu mohou být ničivé, obtížně odstranitelné či neodstranitelné. Následky spáchaného trestného činu mají pro každého jinou váhu a každý emocionální újmu prožívá jinak.¹⁰

2.2.2 Sekundární viktimizace

Sekundární viktimizace nebo druhotné zraňování oběti se stává mnohem častěji, než by se dalo očekávat. Sekundární viktimizace představuje újmu z hlediska okolí, sociální kontroly, nejbližších a z hlediska nevhodně zvoleného postupu orgány činnými v trestním řízení.

Při sekundární viktimizaci vznikají takzvané sekundární rány nebo újmy, toto je především psychického charakteru. Tím, kdo toto způsobí, může být prakticky kdokoli, kdo přijde do styku s obětí po spáchaném činu a chování k oběti je neadekvátní. Sekundární viktimizace často bývá vážnějšího a trvalejšího charakteru než primární viktimizace oběti. Proč tomu takto je? Oběť je v podstatě obviňována a zraňována za něco, na čem se aktivně nepodílela. Sekundární viktimizace lze obecně popsat jako přetrvávající negativní pocity, jako je například pocit nespravedlnosti, pocit stigmatizace okolím a další.

Oběť je i bez sekundární viktimizace pod obrovským stresem po samotné primární viktimizaci. Oběť musí být v kontaktu s policií, soudci, znalci a podobně. Už toto je samo o sobě velice stresující i při náležitém zacházení orgány s obětí. Dále musí oběť neustále dokola emocionálně prožívat a rozpomínat se na různé detaily spáchaného trestného činu.

Příčiny sekundární viktimizace můžeme rozdělit na strukturální, sociálně psychologické a individuální příčiny. Strukturální příčiny vychází z formálních předpisů, zákonů, kdy se oběť musí z nezbytných důvodů setkat s pachatelem například při soudním líčení. Může být pak pohledem na pachatele traumatizována. Sociálně psychologické příčiny se opírají o různé mýty a stereotypy o obětech trestných činů. Individuální příčiny vychází především z postojů a kognitivních schémat jednotlivců, kteří pomáhají obětem trestných činů a přichází tak s nimi do kontaktu. Lidé jsou trestným činem fascinováni a zajímají se o samotný průběh spáchaného činu, proto pocity oběti odsouvají na druhou kolej.

¹⁰ ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 13. ISBN 978-80-247-2014-2.

2.3 Pachatel trestné činnosti

Pachatel je definován dle §22 ods. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, je, „*kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.*“¹¹ Pachatelem může být i osoba, která užila jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatečný věk, omyl, anebo protože jednala v nutné obraně, krajní nouzi nebo za jakékoli okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nekonala nebo nekonala zaviněně. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo ke spáchání trestného činu užil osoby, která nejednala ve zvláštním úmyslu či z pohnutky předpokládané zákonem, v těchto případech není vyloučena trestní odpovědnost takové osoby za jiný trestný čin, který spáchala tímto jednáním.

Pachatel může být osoba od 15-ti do 18-ti let, kdy jeho trestná činnost se nazývá provinění a osoba, která v době spáchání trestného činu mohla rozpoznat protiprávnost svého jednání, anebo ovládat, a je tedy za svůj čin trestně zodpovědný. Pachatelem je nejen pachatel dokonatého trestného činu, ale i přípravy a pokusu.

¹¹ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra. 2008, částka 11. s. 345-464. ISSN 1211-1244.

3 DOMÁCÍ NÁSILÍ

V rámci života v normálních rodinách je určitá míra násilí ve formě omezování, donucování k určitým činnostem nebo psychologické nátlaky, všechny tyto druhy určitého násilí v normálních rodinách jsou uplatňovány především ve výchově dětí.

Domácí násilí nemá sjednocenou terminologii a existuje i celá řada různých definic, ale jejich výsledek je v podstatě totožný. Jedna z velmi výstižných definic je *„týrání a násilné jednání, odehrávající se mezi osobami blízkými žijícími spolu ve společném bytě nebo domě, kdy jedna násilná osoba získává a udržuje nad druhou moc a kontrolu. Jedná se o fyzické i slovní útoky, tělesné týrání, omezování osobní svobody, vydírání, sexuální zneužívání, výhrůžky apod. Toto chování vyvolává strach oběti ze svého trýznitele, což umožňuje násilníkovi udržovat nad obětí neomezené mocenské postavení a donutit ji, aby se podřídila jeho vůli. Kontrolu veškerého života uplatňuje násilník jako svůj samozřejmý nárok.“*¹² Formy, kterými násilí probíhá, jsou různé, domácí násilí probíhá v soukromí domova takzvaně za zavřenými dveřmi a jeho intenzita se často zvyšuje. Obětí domácího násilí jsou nejčastěji ženy, ale stejně tak obětí může být muž, dítě, rodič nebo prarodič. Další oběti nemusí trpět jen díky násilí, ale může trpět jen pouhým sledováním. Průzkumy dokazují, že agresor je při domácím násilí pouze jeden, ale obětí může být i několik.

Domácí násilí se nejčastěji vyskytuje u lidí bez závislosti na vzdělání, ekonomické situaci, úrovni sociálního postavení či k příslušnosti k etnickým skupinám a rase. Obětí partnerského života je ve většině případů žena, proto se někdy hovoří o formě násilí na ženách, která je definována dle Organizace spojených národů: *„každý projev rodově podmíněného násilí, který má nebo by mohl mít za následek tělesnou, sexuální nebo psychickou újmu nebo utrpení žen, včetně hrozby takovými činy, zastrásování a úmyslného omezování svobody a to jak ve veřejném či soukromém životě.“*¹³

V současné době je domácí násilí jeden z nejrozšířenějších a nejskrytějších forem násilí naší společnosti. Oběti násilí se chovají jinak než oběti, které jsou napadeny cizím pachatelem, bojí se často jakkoliv spolupracovat s orgány činnými

¹² Bednářová, Z., et al. Domácí násilí – Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám. Praha. 2009. ISBN 978-80-254-5422-0

¹³ ROSA centrum. Co je domácí násilí [online]. [cit. 2022-01-14]. Dostupné na Internetu: <https://www.rosacentrum.cz/informace-pro-zeny/co-je-domaci-nasili/nasili/>

v trestním řízení, hlavně ze strachu ze samotného agresora, který zůstává v blízkosti oběti.

3.1.1 Specifika domácího násilí

Domácí násilí má určité znaky, které musí být splněny, abychom mohli o domácím násilí mluvit. V téhle části se jednotlivým znakům budeme věnovat.

Domácí násilí se odehrává beze svědků za takzvanými „zavřenými dveřmi“ a odehrává se mezi osobami, které k sobě mají nebo měly blízký vztah. V domácím násilí tak hraje významnou roli citová blízkost, ale i ekonomická závislost. Domácí násilí je jediný trestný čin nebo přestupek, kdy samotný pachatel nikdy neopouští místo činu, neboť pachatel neočekává, že by za své chování mohl být odsouzen nebo potrestán. Role v rámci domácího násilí jsou taktéž jasně dány a je jasné, kdo je oběť a kdo agresor.

Pachatel domácího násilí má takzvanou dvojí tvář, neboť doma se chová často agresivně, ale vůči svému okolí se může jevit zcela opačně, a to jako klidný a vyrovnaný.

Avšak domácí násilí má vždy svou historii. Často začíná velmi nenápadně a často si tak jeho oběť tohoto počátku ani nevšimne. Pokud ale není domácí násilí v samotných počátcích zastaveno, ve většině případů se domácí násilí stupňuje a nabývá na intenzitě. K domácímu násilí nedochází stále, střídá se velice často období násilí a relativního klidu. V násilném vztahu se totiž projevují hlavní tři faktory a těmi je láska, naděje a strach. Naděje jsou toho typu, že se vše změní k lepšímu nebo, že se samotný partner (agresor) změní. Samotný cyklus domácího násilí, v němž se střídá období takzvaných líbánek, vzrůstající tenze konfliktu a usmiřování, se tak stále opakuje a navíc se stupňuje tendence.

Oběť domácího násilí se tak často není schopna vůbec bránit, její situaci komplikuje blízký vztah k agresorovi, ale také i samotný pocit bezmoci a bezradnosti. Samotné domácí násilí není možné zaměňovat s partnerskou hádkou či manželskou rozepří. Při hádce totiž proti sobě stojí dvě přibližně rovnoprávné osoby, které jsou v podobném postavení a vyměňují si své názory. V případě domácího násilí to je ale bezmocná a velice vystrašená oběť, která se bojí trestu nebo napadení a agresor, který se skrze použití síly snaží oběť ovládat a nutit k těm věcem, které on chce.

3.1.2 Obvyklé formy domácího násilí

V této podkapitole se budeme věnovat nejběžnějším formám násilí v rámci domácího násilí. Mezi nejběžnější formy patří:

Fyzické násilí, kdy pod tuto formu použitého násilí spadá velmi široká škála forem napadení nebo zneužívání, které oběť fyzicky zraňují, a to od pohlavků, zamezování spánku, jídla, pití, rány uzavřenou rukou nebo-li pěstí a kopání, až po použití a bití pomocí různých předmětů či zbraní. Útoky pomocí zbraní nebo předmětů mohou velice často končit s vážnými zraněními až smrtí oběti.

Další velice významnou formou je násilí psychické, které „zahrnuje zejména slovní týrání, ponižování, zesměšňování na veřejnosti i v soukromí, permanentní kontrolu chodu dne, výslechy, vyhrožování zmrzačení nebo zveřejněním difamujících údajů o oběti.“¹⁴ Útočník za pomoci nadávání, urážení, zastrašováním pomocí gest a pohledů, ničením věcí kolem sebe, vydíráním nebo snižováním schopností oběti, oběť omezuje.

Mezi dalšími formami můžeme nalézt také sociální násilí. Pod tímto násilím chápeme, že oběť je určitým způsobem izolována od svých známých a příbuzných, utlačována a zesměšňována v oblastech společenského života, díky tomuto můžeme mluvit o sociálním násilí. Mezi toto násilí můžeme řadit i zákaz návštěv k lékaři, chození na úřady, pozorování televize nebo i telefonování a mnoho dalšího.

Další forma násilí je sexuální. Sexuální násilí může mít několik podob. Oběť může být k pohlavnímu styku nucena, nebo po ní mohou být vyžadovány různé druhy sexuálních praktik, kdy se oběť například musí dívat na pornofilmy nebo může být jakýmkoli způsobem sexuálně zraňována. Tato forma násilí úzce souvisí s tím, že mnoho mužů, ale i žen přesvědčeno o tom, že mají na sex se svým partnerem/kou výhradní právo. A to vždy bez ohledu na situaci, či náladu oběti. Pokud se oběti nechce ve chvíli, kdy to agresor vyžaduje a nemá na pohlavní styk chuť, tak agresor oběti za pomoci násilí trochu pomůže. Touto a podobnou formulací se sexuální násilí ve většině případů bagatelizuje, omlouvá a zlehčuje.

¹⁴ Voňková, J., Huňková, M. a kol. Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. Praha. 2004. s. 20. ISBN 80-239-2106-1

Ekonomické násilí bývá další velice častou formou násilí. Pod touto formou si můžeme představit zamezení finančních prostředků a vynucování movitých, ale i nemovitých věcí, nebo neposkytnutí finančních prostředků na vedení domácnosti nebo naprostá kontrola nad příjmy a výdaji oběti, tímto označujeme ekonomické násilí.

Poslední nejčastější formou bývá emocionální násilí. Pod tímto násilím si můžeme představit nepřetržité kontrolování jednání oběti a její zesměšňování, pachatel často blízkého vystavuje posměchu a hovoří o jeho slabomyslnosti, někdy může vyhrožovat pomocí odebrání dětí a často oběť obviňuje. Této podobě ubližování je blízké sociální a psychické násilí.

3.1.3 Fáze násilí při domácím násilí

Tyto fáze dávají jednu z možností, které mohou vysvětlit, proč oběť domácího násilí zůstává dále ve vztahu s osobou, která ji fyzicky, psychicky nebo jinak ubližuje, nebo proč se k dané osobě opakovaně vrací. Poprvé bylo toto popsáno americkou psycholožkou Lenore Walkerovou, která domácí násilí rozdělila na několik fází. Jedná se tedy o tři fáze, které se střídají. Násilí narušuje vzájemné soužití, ale mezi agresorem a obětí přetrvává i silné pouto, dotyční jsou na sobě jakýmsi způsobem závislé, takže tento vztah nejsou schopni ukončit.

První fází je narůstání napětí. Jedná se o období, kdy agresor postupně vytváří strach a napětí u oběti, začíná ji více kontrolovat a roste i jeho žárlivost. Agresor používá lehčí formy násilí a to například facky, nadávky, kritiku a zesměšňování. Dobu této fáze ovlivňuje to, jak se oběť dokáže konfliktům, buďto vyhýbat nebo je dokáže přijímat, často s tendencí celou situaci zlehčovat či se za ni vinit. Oběť ze strachu raději mlčí a snaží se potlačit svůj vztek, jen pro to, aby byl klid. Postupně se oběť vyhýbá okolí a uzavírá se do sebe. Narůstající tenze nakonec přeroste do fáze samotného násilí.

Druhou fází je samotné násilí. „*Tato druhá fáze bývá zpravidla velmi krátká a k incidentu dochází téměř výhradně v soukromí, buď beze svědků, nebo maximálně před dětmi. Propuknutí násilí bývá většinou podmíněno buď vnějším faktorem, nebo mužovým momentálním psychickým stavem, a je tak pro ženu naprosto nepředvídatelné.*“¹⁵ Chvilé násilí, které je nepředvídatelné je i nejrizikovější a může vyústit až k závažnému zranění nebo smrti oběti. V některých případech napadená

¹⁵ Buriánek, J., Kovařík, J. a kol. Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech. Praha: Triton, 2006. s. 24. ISBN 80-7254-914-6

osoba žádá o pomoc přítele, rodinu nebo policii. Oběť se citově zhroutí, připadá si bezradná a podrobená.

Poslední fází je fáze klidu, v některých případech nazývána také tzv. líbáňková fáze. Po skončení násilné fáze se začne agresor oběti omlouvat za to, čeho se dopustil a oběti slibuje, že se to již nebude opakovat, prosí oběť o odpuštění a znovu si získává její důvěru. Agresor oběť zahrnuje svojí pozorností a dárky, takže oběť uvěří v jeho lásku a ve změnu partnerova chování a celou situaci vidí klidnější, než doposud byla. V některých případech oběť svá rozhodnutí o rozvod nebo trestní oznámení stáhne. Avšak tato fáze má i další variantu, a tou je, že agresor se za svoje činy neomlouvá, ale připisuje je jako výsledek špatného chování oběti s tím, že pokud svoje chování zlepší, tak nebude mít žádný důvod k fyzickým trestům. Někdy pachatel používá vyhrožování a vydírání, aby oběť udržel doma a až poté se situace sníží.

Období poslední fáze je při prvotních výstřednostech dlouhodobé, ale postupně se interval přechodu k první fázi zmenšuje.

Polovina obětí ve vztahu přetrvávají s nadějí, že se rodinná situace zlepší. Ženy dávají svým partnerům další a další šance, když vidí, že se situace nezlepšuje, tak přichází bod, kdy se jí snaží řešit, to je však často komplikováno dalšími starostmi.

3.2 Sexuálně motivované trestné činy

Sexuálně motivované trestné činy se často označují jako obzvláště nebezpečné, hlavně z důvodu, že jsou to nejčastější trestné činy, které jsou páčány na ženách a dětech. Pachatel jejich spácháním ohrožuje a zasahuje více než jen do osobní svobody či lidské důstojnosti, zasahuje také do přirozeného mravního vývoje jedince nebo do jeho pohlavní integrity. Odborná literatura rozděluje tyto delikty především na trestné činy, které zasahují do svobody rozhodování o pohlavním životě, trestné činy narušující mravní vývoj dítěte a trestné činy, které zasahují do určitých morálních zásad pohlavních vztahů.

Avšak obecně lze tyto trestné činy označit jako trestné činy, jejichž pachatelem i obětí může být muž, ale i žena. Jako přísnější trestné jsou kvalifikovány ty trestné činy, které pachatel spáchal na dětech. Tato objektivní stránka často zahrnuje násilí, popřípadě pohrůžku násilí, proto se dají tyto trestné činy řadit i mezi násilné trestné

činy. Společné jim je také to, že u všech takovýchto trestných činů je v základní skutkové podstatě vyžadováno úmyslné zavinění.

3.2.1 Znásilnění

Trestné činy jako je znásilnění a pohlavní zneužívání patří k nejčastějším mravnostním trestným činům. Má se totiž za to, že čísla ukazují počet odhalených a vyšetřovaných znásilnění, ovšem neukazují reálný stav těchto trestných činů. Důvody, které zapříčiní neoznámení, jsou hlavně obavy oběti z následků, které by jim mohlo samotné oznámení těchto trestných činů vyvolat. Tyto trestné činy jsou tedy velice závažné a společensky škodlivé zejména z důvodu jejich vysoké latence.

Znásilnění je definováno v §185 odst. 1 TZ tak, že hovoříme o jednání, v rámci kterého pachatel „*násilím, pohrůzkou nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí oběť k pohlavnímu styku, nebo k takovému činu zneužije bezradnosti oběti.*“¹⁶ Násilím rozumíme použití fyzické síly k překonání nebo zamezení kladeného odporu nebo odporu, který je neočekáván. Avšak není podmínkou to, aby oběť kladla odpor. Oběť se v některých případech pachateli oddá, protože si uvědomuje, že kdyby kladla odpor, mohl by agresor použít mnohem více fyzické síly a oběť těžce zranit nebo až zabít. Násilí tak zpravidla směřuje proti osobě oběti, avšak lze je spáchat také na osobě blízké, dítěti nebo na zvířeti, pokud jsou způsobilé být prostředkem nátlaku na vůli oběti.

Dalším pojmem, kterým se dá trestný čin znásilnění definovat, je pohrůžka násilí, který znamená „*jak pohrůžku bezprostředním násilím, které má být vykonáno ihned, nepodrobí-li se napadený vůli útočníka, tak i násilím, které má být vykonáno později. Opět se pohrůžka může týkat i jiné osoby či věci, a to i momentálně nepřítomné (např. vyhrožování v dopise).*“¹⁷

V rámci těchto trestných činů rozlišujeme rozdíl mezi pohlavním stykem, souloží a jiným pohlavním stykem provedeným podobným způsobem jako se souloží. Pohlavní styk se dá definovat jako, jakýkoliv způsob, kterým ukájíme pohlavní pud na těle jiné osoby, ať stejného nebo jiného pohlaví. Jde tedy o širší pojem než je soulož. U pohlavního styku se tedy může jednat o přímé spojení pohlavních orgánů nebo-li tzv.

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra. 2008,. ISSN 1211-1244

¹⁷ Ministerstvo vnitra ČR. Stanovisko OBP MV ČR k otázce výkladu ustanovení §232a zákona č.140/1961 Sb., Trestního zákona [online]. [cit.11-06-2022]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/data/files/stan-232a-tz.pdf

coitus, ale i orální sex, anální sex, různé typy erotických masáží prováděných na pohlavních orgánech a další. Jedná se tedy o jakékoliv jednání, které má za cíl sexuální uspokojení, uspokojení pohlavního pudu. Nezáleží tedy, zda dojde k uspokojení jiné osoby. Oproti tomu soulož, lze definovat jako užší pojem a vyjadřuje „*spojení pohlavních orgánů, přičemž spojením je soulož dokonaná bez ohledu na to, či došlo k pohlavnímu uspokojení. Pokud dojde i jen k částečnému vsunutí pohlavního údu do pohlavního ústrojí oběti, považuje toto jednání pachatele za dokonanou soulož.*“¹⁸

Pohlavním stykem srovnatelným se souloží lze tedy vyvodit, že se jedná o případy, kdy dochází ke styku pohlavních orgánů, ale nikoliv k jejich samotnému spojení, neboť to by se jednalo o soulož. Dále se jedná o případy, kdy dochází k análnímu nebo orálnímu pohlavnímu styku.

Samotné znásilnění patří ke značně traumatizujícím zážitkům a obětem nepřidává na optimismu, pokud se setkávají s nepochopením, nedostatečnou podporou a podezíráním ze strany svého okolí k oběti. Problém je, že se ve společnosti vyskytují mylné představy, které často oběti připisují vinu za onu špatnou zkušenost. Je tedy jasné, že některé dívky se nechovají zrovna preventivně a pro muže bývá tedy velice často těžké odolat vyvolanému pokušení, ale z druhé strany nikdo nemá právo překročit jisté hranice, které vědomě či nevědomě žena v tomto případě stanoví a muž by tedy měl její rozhodnutí respektovat, ať už se při sblížení dostali kamkoliv.

Znásilnění lze rozlišit „*podle motivu a cíle činu, kterým nemusí být vždy sexuální ukojení.*“¹⁹

Agresivní znásilnění cílem tohoto znásilnění je oběť tělesně nebo duševně zranit. Sexualita slouží při tomto znásilnění jako zbraň k ponížení oběti. Motivem bývá velice často msta z odmítnutí, velice často tak bývá použito větší násilí, než je k překonání odporu vůbec potřeba.

Impulzivní znásilnění je procentuálně jedno z nejvíce vyskytujících se. Pachatel intuitivně využívá nastalé příležitosti.

Sexuální sebepotvrzení, tímto se chápe, že pachatel se snaží překonat vlastní nedostatečnost, aby si dokázal svou maskulinitu. Pachatelé si ve většině případů představují, že oběť klade odpor, ale že si ve skutečnosti přeje, aby byla znásilněna.

¹⁸ DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II. Praha : ASPI, a.s., 2009. s. 268.

¹⁹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. Kriminologie. 3.vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. s. 314-315.

Skupinové znásilnění toto je druh znásilnění, které je páčáno velice často mladistvými, ale i mladými dospělými. Motivem pro tyto pachatele je především docílit nebo si udržet uznání a respekt svých vrstevníků.

Sadistické znásilnění při tomto druhu znásilnění může samotné znásilnění vyústit až v sexuální vraždu. Při tomto znásilnění jsou sloučeny, jak agresivní, tak sexuální motivy. Pachatel velice často chce uspokojit svůj sexuální pud tím, že způsobí značnou bolest, aby docílil bezmocnosti a útrapy oběti.²⁰

Znásilnění lze také rozdělit na socializované a nesocializované. Znásilnění socializované páchá ve většině případů oběti známý pachatel po předchozí vstřícné anebo i svůdné konverzaci. Někdy tato konverzace bývá doprovázena požitím alkoholu.

Tomu, aby se člověk nestal obětí znásilnění, lze dostatečně předcházet. Při prevenci před touto trestnou činností by se člověk měl hlavně zaměřit na chování a obezřetnost. Existují i jistá pravidla, která stačí dodržovat, jako například dívka v noci nikdy nechodit sama, ale v doprovodu osoby, kterou velice dobře zná, nenastupovat do vozu nebo nechodit do domova cizích osob, o kterých nic neví. Mezi nejčastější důvody, že dojde ke znásilnění je vyzývavé oblečení u žen, v rámci prevence je tedy dobré toto oblékání omezit, aby se osoba nestala z tohoto důvodu obětí trestného činu. Příkladů jak se chovat preventivně je mnoho, ale pro společnost samozřejmě není dobré žít v ustrašeném světě zákazů a pravidel. Samotná kriminologie nabízí různá východiska v oblasti prevence kriminality, ať už to může být sociální prevence, sem spadá například potlačování alkoholismu, zvyšování vzdělanosti a kulturnosti nebo sexuální výchova mládeže. Dalším druhem prevence může být situační, do které spadá vyvarování se místům, kde k takovýmto trestným činům velice často dochází a viktimologická prevence, sem spadá například základy osobní sebeobrany, zlepšení fyzické kondice apod.²¹

3.2.2 Sexuální nátlak

Tato skutková podstata byla poprvé uvedena až v nově vzniklém trestního zákoníku a postihuje tedy pachatele, který donutí svou oběť k pohlavnímu sebeukájení nebo obnažování či jakémukoliv srovnatelnému chování, nebo také pachatel oběť

²⁰ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. Kriminologie. 3.vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. s. 316-317.

²¹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. Kriminologie. 3.vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. s. 318-320.

k tomuto chování přiměje, kdy využije její bezradnosti. A jako bylo řečeno u znásilnění pomocí násilí, pohrůžkou násilí nebo pod pohrůžkou jiné těžké újmy. Nátlakové a násilné jednání pachatele tedy nemá v tomto případě cíl přinutit oběť k pohlavnímu styku, ale jinému chování, které má být prostředek k jeho sexuálnímu uspokojení. V tomto případě rozlišujeme dvě skutkové podstaty, první skutková podstata je popsána výše. Druhá skutková podstata je upravená trestnost jednání, kterým pachatel neutil závislost oběti na samotném pachateli nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu k samotnému nátlaku, manipulaci, podle zákona je to přiměnění oběti k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování nebo k pohlavnímu styku. Pachatel této trestné činnosti tedy nevyužije násilí ani hrozbu násilím nebo jiné těžké újmy k dosažení pohlavního styku.²²

Zmíněná závislost lze definovat jako stav, který vyplývá zejména ze vztahů rodinných, citových, ze vztahu žáka a učitele a jiných takovýchto vztahů. Avšak se nemusí jednat o vztah formalizovaný, musí být dán určitý stupeň závažnosti takového vztahu, aby se reálně mohla projevit dominantní role pachatele. Osoba, která je ve vztahu a nemůže se rozhodovat nezávisle díky tomu, že je v určitém smyslu odkázána na pachatele. Zneužitím závislosti chápeme, že se „*předpokládá stav, kdy poškozená osoba je v určitém směru odkázána na pachatele, a tím je omezena svoboda jejího rozhodování. Právě tohoto nedostatku úplné svobody rozhodování pachatel využívá k realizaci svých záměrů.*“²³

Donucení osoby k něčemu, co oběť sama nechce, ale pachatel to vyžaduje, tak pro docílení pachatelova záměru, pachatel využije nátlak. Nátlak se může projevit různými způsoby od manipulování nebo vyvolávání pocitu viny oběti, pomocí nátlakového dotazování na totéž s cílem vynutit od protistrany odpověď, kterou chce pachatel slyšet, ale pachatel k tomu může využít i agresivní výpady.

Stejně jako u trestného činu znásilnění, jsou i u tohoto dvě skutkové podstaty. A to pokud se tohoto dopustí pachatel na mladistvém nebo nejméně se dvěma osobami. Větší sankce postihne pachatele, který spáchá trestný čin sexuální nátlak se zbraní, na osobě omezené ve svobodě pohybu nebo jako člen organizované skupiny. Za sexuální nátlak, který pachatel provede na osobě mladší 15 let nebo při způsobení těžké újmy na zdraví, je horní trestní sazba dvanáct let. Pro všechny trestné činy, které spadají pod

²² DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II. Praha : ASPI, a.s.

²³ DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II. Praha : ASPI, a.s..

mravnostní kriminalitu, jsou tresty nejpřísnější, pokud pachatel svým jednáním zavinil smrt.²⁴

S trestným činem sexuálního nátlaku také souvisí problém sexuálního obtěžování neboli sexuálního harašení. Za sexuální obtěžování se považuje ohmatávání prsou a pohlavních orgánů, které vedou k sexuálnímu vzrušení pachatele. Spadá sem i méně intenzivní počínání, než pohlavní styk a to například osahávání, tělesný dotyk, štípání, poplácávání, ale i osahávání pohlavních orgánů přes oděv a mnoho dalších. Česká společnost jako sexuální obtěžování považuje hlavně vymáhání sexuálního styku pod hrozbou finančního postihu nebo propuštění z práce, nabídky k sexuálnímu styku, pronásledování neboli takzvaný stalking a urážlivé poznámky mužů vůči ženám nebo naopak. Sexuálnímu obtěžování podle studií už čelilo až 13% žen a až 4% mužů.²⁵

3.2.3 Pohlavní zneužití

Právní úprava tohoto trestného činu poskytuje ochranu dětem, které jsou mladší než 15 let před jakýmkoliv útoky na jejich pohlavní nedotknutelnost. Podle 2. odstavce sexuálního nátlaku zjistíme, že pokud pachatel zneužije kohokoliv i dítě, které je starší 15-ti let, může být pachatel potrestán odnětím svobody na dobu 5- ti let.

Ochrana je poskytována dívkám i chlapcům, přičemž je irelevantní jakého stupně fyzické vyspělosti a pohlavního dospívání dosáhli, a zda jsou pohlavně nedotčeni. Definice pohlavního zneužití je to, že za pohlavní zneužití se považuje nepatřičné vystavení dítěte pohlavnímu kontaktu, činnosti nebo chování, jako je jakékoliv dotýkání, styk, a to kýmkoliv, kdo dítě k potřebě sexuálního uspokojení zneužívá. Pohlavní zneužití může být jak dotykové, tak i bezdotykové. Spočívá to v tom, že dítě je vystaveno setkání se s exhibicionistou, je mu pouštěna pornografie a další. Pohlavním zneužitím lze kvalifikovat i jednání, že otec trestá dívku ve věku, kdy je dívka mladší než 15 let tím, že ji přehne přes koleno a plácá ji přes holý zadek a přitom se dívá na její pohlavní orgány. Za pohlavní zneužití nelze například považovat takové jednání, kdy je dítě fotografováno rodiči, jako akt. Při tomto trestném činu není pouze trestné aktivní jednání, ale i úmyslné přehlížení této trestné činnosti třetí osobou. Jinými způsoby pohlavního zneužívání patří intenzivnější zásahy do pohlavní sféry

²⁴ DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II. Praha : ASPI, a.s..

²⁵ DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II. Praha : ASPI, a.s..

poškozených, jako je například osahávání, líbání přirození a další způsoby, které vedou k sexuálnímu vzrušení pachatele.

„*Objektem trestného činu, tedy zájmem chráněným zákonem, je v tomto případě (zdravý) mravní a tělesný vývoj dětí.*“²⁶ Samotná objektivní stránka tohoto trestného činu poté záleží na vykonání soulože nebo jiném způsobu pohlavního zneužití osoby mladší 15 let. Předmětem útoku je tedy dítě mladší 15 let a subjektem může být kdokoliv, kdo splňuje podmínky subjektu, ale navíc ve 2. odstavci je prezentován speciální subjekt, kterým může být osoba, jíž bylo dítě svěřeno nebo osoba, která zneužívá své moci nebo svého vlivu.

Pro trestný čin pohlavní zneužití je typické, že v mnoha případech jde o příležitostné jednání nebo jednání ze zvědavosti. Velice často mezi obětí a pachatelem bývá citový vztah, a to je také důvodem, proč řada těchto činů zůstává utajena.

Následky, které mohou být vyvolány důsledkem pohlavního zneužití, zasahují širokou škálu problémů, ať už se jedná o problémy vztahové, sexuální dysfunkce u žen, přes alkoholové a jiné závislosti až k sebevražedné tendenci. Závisejí hlavně na věku pachatele a oběti, na charakteru jejich vztahu, na způsobu jakým byl trestný čin spáchán, délce trvání trestného činu a na reakci okolí oběti. Často platí, že pohlavní zneužití v rodině je více traumatizující pro dítě než pohlavní zneužití, které spáchala cizí osoba.²⁷

3.2.4 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí

Tento trestný čin byl poprvé uveden v novém trestním zákoníku. Hlavním objektem je nerušený mravní vývoj dítěte nebo také „*ochrana dětí před stykem s nevhodnou formou uspokojování sexuálních potřeb v podobě prostituce.*“²⁸ Tento trestný čin zahrnuje taktéž dvě skutkové podstaty, které jsou uvedeny hned v prvních dvou odstavcích §190 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. První skutková podstata je zaměřena na provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného podobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Hlavním subjektem je osoba, která provozuje prostituci úmyslně v okolí školy a dalších zařízení, kde se nacházejí děti. Druhá skutková podstata je zaměřena na

²⁶ KUCHTA, J. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 91.

²⁷ KUCHTA, J. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 98.

²⁸ JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. 1. vydání. Praha: Leges, 2009. s. 553.

organizaci, střežení nebo jiný způsob zajišťování prostituce v okolí škol, školského zařízení nebo jiného podobného zařízení nebo místa, které je určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Pachatel této trestné činnosti může být kdokoliv, kdo úmyslně zabezpečuje provoz prostituce v okolí škol nebo jiného místa, které je určeno pro děti nebo pro tento účel, osoba hlídá pohyb policie nebo zajišťuje klientelu pro prostituující osobu.

3.2.5 Sexuálně motivovaná vražda

Trestní zákoník sice nerozlišuje vraždu prostou a sexuálně motivovanou, ale tento násilný trestný čin veden proti životu je posuzován a postihován podle skutkové podstaty jako úmyslné usmrcení oběti pachatelem. U tohoto trestného činu se vyskytuje okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Trestní sazba je využita, pokud byl trestný čin spáchán obzvláště surovým nebo trýznivým způsobem, kdy brutalita provedení je pro sexuální vraždu typická. I přesto, že tento trestný čin je výjimečný. Velice často sexuální vraždou je snaha pachatele uniknout případnému odhalení, tento trestný čin tedy bývá velice často označován jako zakrývací vražda. Typickým důvodem pro spáchání tohoto trestného činu je *„potřeba pachatele snížit usmrcením či jednáním, které k usmrcení vede, nashromážděné sexuální vzrušení, uspokojit sexuální potřebu, kdy sexuální motivace bývá doprovázena motivy moci, potřebou ovládat a ponižovat oběť.“*²⁹

Nejčastějšími oběťmi bývají ženy mezi 15. až 30. rokem věku nebo pak ženy seniorského věku, často osoby se základním vzděláním, nenápadné a ve velice vysokém procentu případů jsou oběti pod vlivem alkoholu, pachatel je pro oběti ve většině případů osoba, kterou neznají.

Pachatelé napadají své oběti velice často v blízkosti svého bydliště. K prvnímu kontaktu pachatele a oběti dochází zpravidla ve veřejné dopravě, ve společenských prostorách, v nákupních domech a mnoho dalších míst. Většinou oběti bývají pod vlivem alkoholu, pachatel s nimi pak navazuje ústní kontakt, pachatel bývá často zdvořilý, v malém procentu případů bývá pachatel agresivní. K útoku pachatel většinou používá nějakou zbraň, jako jsou nože nebo třeba škrtdla a mnoho dalších. Pachatelé oběť před samotným usmrcením zraňují, v malém počtu případů i po její smrti. Na těle

²⁹ KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005.

oběti ani na místě činu nebývá nalezena žádná individuální stopa, která by vedla ke ztotožnění pachatele. Sami pachatelé, kteří byli nalezeni a odsouzeni uvádějí, že k vyvrcholení ani nedošlo, to také ukazuje jejich neschopnost dojít sexuálními aktivitami k vyvrcholení. Až v jedné třetině případů dochází k sexuálnímu uspokojení až po usmrcení oběti. Pachatelé se pak nikdy na místo činu nevracejí a k takovýmto útokům dochází nejčastěji na jaře a v létě, nejvíce v nočních a brzkých ranních hodinách.

4 LATENTNÍ KRIMINALITA

Latentní kriminalita vyjádřena rozdílem mezi skutečnou a registrovanou kriminalitou. Je to ta část kriminality, o které se policie nikdy nedozvěděla, a to je také důvodem, proč nejsou tyto trestné činy evidovány ve statistikách policie České republiky. Přítomnost latentní kriminality v naší společnosti je naprosto přirozená. Latentní kriminalita je takzvaná skrytá kriminalita. Význam latentní kriminality je, že oběť, na které byl spáchán trestný čin, daný trestný čin nenahlásila a nedošlo tak k zahájení jakékoli činnosti policie.

Latentní kriminalita tak zaujímá ve všech kategoriích větší podíl než-li kriminalita registrovaná. S největším podílem latentní kriminality jsou trestné činy spáchány mládeží, v tomto případě se ve většině případů jedná o méně závažné trestné činy.

V odborné literatuře se pro latentní kriminalitu používají další pojmy, a to černá, šedá čísla a umělá latence.

Umělou latencí chápeme tu část kriminality, o které se orgány činné v trestním řízení dozví, ale z nějakého důvodu se rozhodne jej nezaznamenat. To znamená, že ani oznámení deliktu nezaručí jeho oficiální zaregistrování.

Šedá čísla se využívají ve dvou případech. V prvním případě označuje případy, kdy byl pachatel nalezen a byl i trestně stíhán za spáchaný trestný čin, ale pachatel nebyl odsouzen. A ve druhém případě se tímto pojmem rozumí počet trestných činů, u kterých nebyl zjištěn pachatel i přesto, že trestný čin byl nahlášen nebo zjištěn.

Černým číslem chápeme rozdíl mezi trestnými činy, které se skutečně staly a činy, které byly evidovány v oficiálních statistikách Policie České republiky. Tento pojem je užíván jako synonymum latentní kriminality.

Z pohledu některých názorů lze na rozsah latence u jednotlivých druhů spáchaných trestných činů nepřímo usuzovat podle samotné objasněnosti, která je u jednotlivých trestných činů velice rozdílná. Praxe ukazuje toto jinak, a to že například u mravnostní kriminality je objasněnost okolo 80%, a i přes to se považuje tato kriminalita za vysoce latentní.

4.1 Důvody existence latentní kriminality

Důvodů vzniku latentní kriminality je možno uvést hned několik. V mnoha případech dojde ke spáchání trestného činu, aniž bychom si uvědomili, že daná věc trestným činem je. Jako jeden z příkladů je možno uvést trestné činy ve spojitosti s ochranou autorských práv. Nebo se může trestný čin odehrát přede svědky, kteří nemají právní znalost a nevyhodnotí daný případ za trestný. Latentní kriminalita mimo jiné relativizuje všechny dostupné údaje o stavu kriminality, její struktuře a dynamice.

4.1.1 Druhy latentní kriminality

Druhy latentní kriminality lze chápat důvody, proč některé z obětí, na kterých byl spáchán některý z trestných činů, ať už mravnostní nebo násilný, daný čin nenahlásí orgánům činným v trestním řízení. Druhů je hned několik, ale mezi nejzákladnější patří:

- obava ze msty pachatele
- nedůvěra ve schopnosti orgánů činných v trestním řízení
- strach z reakce okolí
- strach z medializace.

4.2 Latentní kriminalita její míra a rozsah

Jeden z nejčastěji řešených problémů v souvislosti s latentní kriminalitou je její podíl na skutečné (zjevné) kriminalitě. V odborné literatuře se toto nazývá míra latentní kriminality. *„Míra latentní kriminality je ovlivněna také intenzitou formální a neformální kontroly, tolerancí jednotlivých obětí a na samotné výši právní vzdělanosti společnosti.“*³⁰

V mnoha zemích světa, včetně České republiky, je podíl latentní kriminality na zjevné kriminalitě ne moc řešený problém. Vzhledem k tomu, že vytvoření odhadu podílu latentní kriminality na zjevné kriminalitě by mohlo pomoci k vytvoření nástrojů, které budou funkční v oblasti prevence kriminality a trestní politiky. Ale podle odhadů kriminologů a viktimologických studií je míra latentní kriminality u všech druhů trestných činů, to však neplatí pro závažné trestné činy, jako například u vraždy

³⁰ ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologie. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. ISBN 978-80-87174-53-1, s. 32.

významně vyšší než zjevná kriminalita. Některé z odhadů jdou až tak daleko, že u některých trestných činů, a to zejména u krádeží, předpokládají míru latentní kriminality až trojnásobně vyšší než je registrovaná.³¹

Míra latentní kriminality je různá podle jednotlivých druhů trestných činů. Vysokou míru latence lze pozorovat zejména u trestných činů v rodině, jako jsou sexuálně motivované trestné činy, domácí násilí. Mezi dalšími to mohou být činy v rámci drogové kriminality, organizovaného zločinu a hospodářské kriminality.

Jak již bylo uvedeno výše, míra latence je vyšší u méně závažných trestných činů majetkové kriminality než u závažných trestných činů. Dalšími poznatky výzkumů se ukazuje, že míra latence závisí na vývojovém stádiu, kdy u dokonaných trestných činů je mnohem nižší než u přípravy či pokusu trestného činu. Kriminologové předpokládají existenci latence, která bude velmi vysoká u kriminality mládeže a vyšší četnost páchaní latentních trestných činů u mužů než u žen.³²

V roce 2006 byla provedena paní Marešovou analýza, ve které rozčlenila trestné činy v rámci latentní kriminality podle jejich četnosti do tří kategorií.

První kategorie jsou trestné činy s četností jejich výskytu v řádu několika set až desetitisíců skutků ročně. Do této kategorie jsou řazeny drobné krádeže v obchodech, domácnostech, pouliční krádeže, krádeže věcí z aut a dále porušování autorského práva, drobné podvody, pytláctví, přijetí úplatku a podplacení, neoznámení trestného činu, zanedbání povinné výživy, podání alkoholického nápoje dítěti mladšímu 18ti let.

Druhá kategorie jsou trestné činy s četností v řádech několika set až tisíců skutků ročně. Do této kategorie jsou zařazeny trestné činy typu krádeže kol a aut, krádeže věcí z veřejných prostor, kostelů, hotelů nebo motelů, krádeže stavebních materiálů, kuplířství, násilí ve školách a na pracovištích, vyhrožování, vydírání, padělání a pozměňování veřejné listiny a mnoho dalších.³³

Ve třetí kategorii se nachází trestné činy s nepříliš vysokým výskytem, ale v jejich případě se jedná o závažnou trestnou činnost. Do této kategorie jsou zařazeny trestné činy jako pohlavní zneužívání, loupež, zpronevěra, podvody s větší škodou než se škodou nikoli nepatrnou, znásilnění a v neposlední řadě i vraždy.

³¹ ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologie. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. ISBN 978-80-87174-53-1, s. 32.

³² ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologie. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. ISBN 978-80-87174-53-1, s. 32.

³³ ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologie. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. ISBN 978-80-87174-53-1, s. 32.

4.3 Možnosti odhalení latentní kriminality

Latentní kriminalita, jak už bylo řečeno, je uvedena ve statistikách Policie České republiky a tyto statistiky slouží i jako její hlavní pramen. Kriminologové se snaží pomocí různých výzkumů proniknout do sféry latentní kriminality a získat tak co nejpravdivější a nejpřesnější obraz o celkové kriminalitě. Nejčastější metody výzkumů jsou:

- výzkum informátorů
- viktimologický výzkum
- Self-reportové studie

Se všemi výzkumy jsou spojeny tři základní pojmy a to objektivita, reliabilita a validita. Objektivita vyjadřuje nezávislost výsledků na výzkumníkovi a na zkoumaném jedinci. To znamená, čím je objektivita nižší, tím je výsledek vzdálenější od samotné skutečnosti a naopak. Reliabilita vyjadřuje spolehlivost výzkumu tím, že je provedeno opakované měření, abychom dosáhli stejného výsledku. Validita nám ukazuje, zda samotným výzkumem měříme to, co jsme zjistit chtěli.

4.3.1 Výzkum informátorů

První metodou k odhalení latentní kriminality je výzkum informátorů. Dotazování probíhá podobným způsobem jako u self-reportů a viktimologických studií. Dotazovaný je v rámci této metody dotazován, zda spáchala trestnou činnost osoba jemu známá. Informátorem se rozumí osoba, která má povědomí a informace o trestné činnosti jiné osoby. Jako u dalších výzkumů má i tato metoda své nedostatky. Jedním je riziko, že více dotázaných osob uvede stejný trestný čin. Dalším nedostatkem může být skutečnost, že dotázaný je právně nevzdělaný a nemusí tak správně posoudit závažnost trestného činu.

4.3.2 Viktimologický výzkum

Pomocí těchto studií se kriminologové snaží získat co nejpřesnější informace o kriminalitě, na rozdíl od self-reportových výzkumů se zaměřují na samotné oběti trestné činnosti. „*Na rozdíl od self-reportových studií se navíc daří úspěšně pronikat do oblastí, jako je domácí násilí nebo sexuální kriminalita.*“³⁴

Respondentům jsou pokládány otázky, které se zaměřují na to, zda se respondenti stali obětí nějakého trestného činu. Většinou jsou otázky zaměřeny na období předešlého roku. Tento výzkum je velice důležitou součástí poznatků o kriminalitě a ukazují, jak samotnou kriminalitu vnímá společnost. Dříve měly tyto studie jasný cíl, a to získání co nejvíce informací o latentní kriminalitě, a tedy i přesnější data o celkovém stavu kriminality. První studie proběhly již v 60. letech 20. století v USA. Výsledky těchto studií byly tak nečekané, že z tohoto důvodu byly zahájeny další výzkumy. Zlomovou studií se stala studie, která byla vydána americkým centrem Národního centra. Tyto studie ukázaly, že podle tehdejších statistik policie byli obyvatelé dotčeni kriminalitou mnohem více, než se dalo předpokládat. Díky tomuto zjištění byly zahájeny další kriminologické studie.

Viktimologické výzkumy se uskutečňují na několika úrovních:

- Viktimologické výzkumy na místní úrovni – díky těmto výzkumům dokážeme zjistit problém na určité lokalitě. Zkoumají se různé trestné činy, které jsou nejčastěji páčány v místě dotazování a pomáhají tak přijímat vhodná preventivní opatření.
- Viktimologické výzkumy na národní úrovni – tyto výzkumy jsou uskutečňovány ve vyspělých státech západní Evropy a v USA.
- Viktimologické výzkumy na mezinárodní úrovni – předmětem těchto výzkumů je provedení srovnání kriminality mezi různými zeměmi. Poprvé byl tento výzkum proveden v roce 1989 a účastnilo se ho čtrnáct zemí.

Viktimologické výzkumy samozřejmě probíhají také v České republice. V České republice tyto výzkumy provádí Institut pro kriminologii a sociální prevenci. První výzkum v České republice byl uskutečněn v roce 1992 a výzkumu se účastnilo téměř 1 700 respondentů.

³⁴ TOMÁŠEK, Jan, 2019. Úvod do kriminologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-746-7.

V dnešní době mají tyto výzkumy velmi širokou škálu využití. Kromě toho se zabývají rozsahem viktimizace a ukazují ochotu oznamovat trestné činy, odhadují rizika viktimizace, zaměřují se na strach společnosti ze zločinu a v neposlední řadě se zajímá o názory na kriminalitu trestní justici.

4.3.3 Self-reportové studie

Tyto studie se zabývají otázkou, zda se respondent v minulosti dopustil trestného činu, popřípadě jiného sociálně nežádoucího chování. Definice této studie podle Cejpa je „*subjektivní výpověď zkoumané osoby o sobě formou sebehodnocení (vědomé prožívání vlastní sociální pozice) nebo sebezposouzení (představa sebe sama v určité reálné nebo imaginární situaci, či při hypotetických volbách řešení této situace)*“.³⁵ Tyto studie jsou realizovány pomocí dotazníkovou formou nebo formou rozhovoru. Dotazovaní odpovídají zpravidla anonymně, takže nemusí mít strach z přiznání, že v minulosti spáchali nějaký trestný čin nebo spáchali jakékoliv protiprávní jednání.

První studie byly provedeny v USA stejně jako první viktimologický výzkum, tyto studie byly provedeny už ve 40. letech 20 století, zde byly zkoumány především postoje respondentů. Od této doby se self-reports postupně stávají celosvětově uznávanou a užívanou výzkumnou metodou. Dotazníková šetření se nezaměřují jen na trestné činy, kterých se dotazovaný dopustil, ale začaly se také zaměřovat i na rodinu dotazovaného, jeho přátele, vztahy s vrstevníky a na vzdělání. Postupně se do těchto studií začalo zařazovat více typů možného delikventního chování, to jak bagatelní přestupky, tak i závažné přestupky.³⁶

Self-reportové studie jsou jedním z významných nástrojů pro získávání přesnějších údajů o rozsahu, struktuře či dynamice kriminality. Pronikají do oblastí latentní kriminality a slouží jako doplněk informací k oficiálním kriminalistickým statistikám. Výhodou těchto studií je mimo jiné možnost srovnání kriminality v různých zemích, jelikož i v tomto případě kriminální statistiky nestačí a může být problém i v rozdílnosti statického vykazování v rámci různých států.³⁷

³⁵ CEJP, Martin, 2018. Kriminologický výzkum: praktická příručka. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-743-6.

³⁶ CEJP, Martin, 2018. Kriminologický výzkum: praktická příručka. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-743-6.

³⁷ CEJP, Martin, 2018. Kriminologický výzkum: praktická příručka. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-743-6.

Nejdůležitějšími studii pro českou kriminologii jsou výzkum školní mládeže a studie ISRD (International self-report delinquency study). Šetření se týkají kriminality dětí a mládeže, to je nejčastějším tématem v rámci těchto výzkumů. Hlavním důvodem je dostupnost a snazší získání velkého počtu respondentů, především ve spolupráci se školou, kde je toto šetření prováděno.

Ovšem self-reports mají hned několik slabín. Jednou z nich je, že dotazovaný ze strachu záměrně zatajuje, že se trestného činu nebo jiného delikventního jednání dopustil. Někdy mohou dotazovaní uvádět trestné činy, kterých se nikdy nedopustili, nebo se může jednat o skutky, které jsou již zaevidované jako neobjasněné. Z těchto studií se ukazuje, že téměř každý z dotazovaných se někdy v minulosti dopustil trestného činu. Pravděpodobnost, že člověk spáchá alespoň jedenkrát v průběhu života trestný čin, je tedy daleko vyšší než opak. Z tohoto pohledu se pak může výskyt určitého rozsahu kriminality ve společnosti jevit jako normální.³⁸

³⁸ CEJP, Martin, 2018. Kriminologický výzkum: praktická příručka. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-743-6.

5 POMOC OBĚTEM NÁSILNÉ TRESTNÉ ČINNOSTI

Kapitola se zabývá vybranými druhy pomoci obětem násilných trestných činů a v neposlední řadě popsáním služby vybraných organizací, které mají ve svém poslání pomáhat obětem trestných činů.

5.1 Metody pomoci obětem trestných činů

Tato podkapitola je zaměřena na vybrané druhy pomoci obětem trestných činů. Mezi pomoci patří laická pomoc, psychologická intervence, následná psychologická péče a sociální poradenství.

Laická pomoc

Laická pomoc je typická pro rodinné prostředí oběti a její blízké okolí jako jsou přátelé. Největší paradox je to, že nejbližší okolí oběti ve většině případů ani neví, jak se po takové události chovat. Mezi okolím totiž přetrvávají mýty, že oběť by na spáchaný trestný čin měla co nejdříve zapomenout, že oběť je nemocný člověk a vyléčí ji hlavně klid, nečinnost a meditace.

Proto se ve své práci Čírtková rozhodla sepsat tipy a rady, jak by se mělo blízké okolí k oběti po nastalých událostech chovat. Mezi první patří pomoc se zpracováním pocitu viny. Každá oběť si prochází stavem sebeobviňování tím, že si oběť prochází možnosti, proč zrovna ona a hledá logické zdůvodnění. Blízké okolí by mělo tedy oběť podpořit a ujistit v myšlence, že ona čin nespáchala, ale spáchal jej samotný pachatel. Druhým tipem je normalizace následků viktimizace. Normálními reakcemi na nenormální událost jsou poruchy spánku, úzkosti, vtírající myšlenky, poruchy příjmu potravy, podrážděnost a únava. V tomto je tedy vhodné oběť uklidnit a poskytnout jí podporu. Tyto průvodní jevy by měly časem slábnout, a pokud se tak nestane, je zapotřebí vyhledat odbornou pomoc.³⁹

Třetím tipem je potřeba obnovit u oběti pocit bezpečí a schopnost důvěřovat. K tomu obětem právě nejvíce pomohou jejich nejbližší jako je rodina a přátelé, aby omezili izolování oběti od okolí, zavírání se doma a vynechávání jakéhokoli sociálního kontaktu. Dalším tipem je podpora ve vyjadřování emocí a jejich ventilování. V žádném případě není dobré tyto pocity a emoce oběti bagatelizovat. Oběť prožívá velice silné emoce, a tyto emoce se mohou kumulovat a následně ve vlnách je oběť může různými

³⁹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 120. ISBN 978-80-247-2014-2.

projevy ventilovat. Předposledním tipem je obnova víry ve vlastní schopnosti a obnova iluze kontroly oběti. Oběť by měla ideálně znovu začít věřit ve své schopnosti a dovednosti a dát tak znovu smysl svým činnostem pro jednodušší začlenění zpět do každodenního života. K tomuto pomůže u oběti nejvíce rodina a nejbližší přátelé, kteří by měli být vždy bezpečným místem. Posledním tipem je podpora v řešení hlavních problémů. Je nutné oběti poskytovat podporu například doprovodem při oznamování na policii, vyhledávání potřebných informací a podobně.⁴⁰

Psychologická intervence

Při psychologické pomoci se postup liší v závislosti na tom, v jakém čase po spáchaném trestném činu se oběť nachází. Můžeme tedy rozlišovat tři fáze psychologického poradenství a to, pomoc oběti těsně po spáchaném trestném činu, pomoc v různých fázích psychiky oběti po trestném činu (kdy je stav oběti stabilizován) a nakonec následná psychologická péče.⁴¹

Oběť v akutním stavu těsně po spáchaném trestném činu potřebuje takzvanou psychologickou první pomoc. Oběť má totiž extrémně narušenou psychiku, neboť se zásadně změnila její životní situace, vztah k vlastnímu tělu a k druhým lidem, mimo jiné ztratila kontrolu nad vlastním životem. Pokud se nepodaří tento stav včas podchytit, může se projevit trvalými následky v podobě tělesných, psychických a sociálních obtíží. Pro první psychologickou pomoc jsou zpracovány specifické postupy, které se opírají o tři zásadní prvky a těmi jsou informace, intervence a identifikace rizikových osob.

Oběť ve stabilizovaném stavu v různých fázích po spáchaném činu chce získat konkrétní informace, jak se má vyrovnat se svým psychickým stavem a jak ho vyřešit. V tomto případě psychologická pomoc vychází z těchto zásad podpora při ventilaci emocí, normalizování následků trestného činu, podpora ozdravných pochodů, poskytování potřebných informací, mobilizování vlastních zdrojů oběti a orientace na budoucnost oběti. Aby byla tato pomoc efektivnější, následují kroky jako terapie orientovaná na trauma, restaurování pocitu kontroly, aktivní naslouchání a zjišťování hlavního problému a nakonec užití strategie malých krůčků.⁴²

⁴⁰ ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 126. ISBN 978-80-247-2014-2.

⁴¹ VELIKOVSKÁ, Martina. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016, s. 132. Psyché. ISBN 978-80-247-4849-8.

⁴² VELIKOVSKÁ, Martina. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016, s. 132. Psyché. ISBN 978-80-247-4849-8.

Následná psychologická péče

Tato pomoc zahrnuje jakoukoli formu dlouhodobého kontaktu mezi odbornou pomocí a obětí trestného činu. Jedná se hlavně o edukaci oběti – poznatky o zvláštlostech prožívání a reakcí na krizovou událost, práce s emocemi a odreagování a podobně. Tuto péči využívají především oběti, které byly na základě určitých kritérií vyhodnoceny jako ohrožené či zranitelné oběti nebo sama oběť projevila zájem o tuto péči.

Sociální poradenství

Sociální poradenství je definováno v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v §3 písm. a), který říká, že obsahem je poskytnout všem osobám v nepříznivé sociální situaci informace k vyřešení jejich situace. Sociální poradenství dělíme dle výše zmíněného zákona na základní a odborné sociální poradenství. Základní sociální poradenství poskytují všechny osoby, které poskytují sociální služby. Odborné sociální poradenství je zaměřeno na konkrétní potřeby různých okruhů obětí.⁴³

5.2 Organizace poskytující pomoc obětem trestných činů

Tato podkapitola má za cíl čtenáře seznámit s organizacemi, které se snaží poskytnout pomoc obětem trestných činů. U každé skupiny bude uvedena cílová skupina a druhy poskytovaných služeb.

5.2.1 Bílý kruh bezpečí (BKB)

Bílý kruh bezpečí je organizací, která poskytuje bezplatnou odbornou pomoc pro oběti trestných činů a pro svědky takové trestné činnosti. Pomoc BKB spočívá v poskytování právních informací, psychologickém poradenství, sociálním poradenství, praktických radách a informacích. Odborná pomoc a rady jsou poskytovány kvalifikovanými poradci, právníky, psychology a sociálními pracovníky. BKB poskytuje svým klientům bezpečný prostor a podporu při svěřování svých emocí, zmapují individuální situaci a pomohou utřídit si cíle a jádro problémů, pomáhají při znovuoobnovení pocitu bezpečí a podobně. Neodmyslitelnou součástí BKB je

⁴³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 126. ISBN 978-80-247-2014-2.

předkládání podnětů k zákonodárným iniciativám, osvěta, vlastní projekty a účasti na mezinárodních projektech a jiné.⁴⁴

5.2.2 Občanské poradenské středisko, o.p.s.

Občanské poradenské středisko nabízí služby lidem v náročných životních situacích, které nejsou schopni zvládnout vlastními silami. Soustředí se na dluhovou, rodinnou, pracovní nebo bytovou problematiku. Zároveň tato organizace nabízí pomoc obětem trestných činů jako hlavní oblast pomoci. Organizací jsou poskytována bezplatná poradenství různých forem, jako jsou například elektronická, telefonická a osobní poradenství. Tato poradenství mohou na žádost klienta probíhat anonymně, nemusí nikde nic podepisovat, může tedy vystupovat pod vymyšleným jménem. Toto středisko bylo založeno v roce 1999 v Hradci Králové.⁴⁵

5.2.3 ROSA-centrum pro ženy, z.s.

ROSA pomáhá ženám již od roku 1993 – nejprve jako nadace, od roku 1998 jako občanské sdružení, od 1. 1. 2014 jako spolek. Od 1. 1. 2016 došlo k registraci pod následujícím názvem ROSA-centrum pro ženy, z.s.

Spolek se zaměřuje na pomoc ženám – obětem domácího násilí a jejich dětem a na prevenci násilí. ROSA bojuje za zlepšení systému pomoci těmto ženám. Jeho součástí je odborné poradenství a komplexní pomoc ženám, mezi níž patří krizová intervence, sociálně-terapeutické poradenství, vytvoření bezpečnostního plánu, poskytování utajeného azylového bydlení a telefonická krizová pomoc pro všechny oběti domácího násilí. Hlavním cílem organizace je pomoc prostřednictvím registrovaných sociálních služeb. Smyslem toho je poskytnutí bezpečí, jistoty, posilování klientek, aby našly sílu a pomalu vlastními silami dokázaly situaci změnit. Vedle této pomoci se organizace zaměřuje také i na prevenci domácího násilí. Organizace se snaží organizovat přednášky, semináře nebo konference k domácímu násilí pro odbornou, ale i širší veřejnost. Nedílnou součástí aktivit sdružení je vydávání informačních letáků, brožur a publikací informačního zpravodaje. ROSA mimo jiné provozuje i preventivně zaměřené stránky www.stopnasili.cz, kde jsou informace pro ženy, které se staly oběťmi domácího násilí, dále pro děti jako svědky domácího násilí

⁴⁴ Poslání a činnost. *Bílý Kruh Bezpečí: Pomoc obětem trestných činů v ČR* [online]. Network Studio, 2018 [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>

⁴⁵ Bezplatné poradenství. *Občanské poradenské středisko, o.p.s.* [online]. 2022 [cit. 2022-05-15]. Dostupné z: www.ops.cz/poradenstvi

v rodině, mladé lidi, které může ohrožovat násilí ve vztahu i odbornou a širokou veřejnost jako jsou učitelé, zdravotníci a pomáhající profese.

Bílý kruh bezpečí, Občanské poradenské středisko a ROSA patří mezi nestátní, neziskové organizace, které tuto pomoc poskytují. V rámci státu máme ale organizace, které zabezpečují převážně realizaci. Mezi státní organizace patří Policie České republiky, Probační a mediační služba České republiky.

5.2.4 Policie ČR

Mimo neziskové nestátní organizace obětem násilných trestných činů poskytují pomoc i státní organizace. Mezi státní organizace, které poskytují pomoc obětem násilných trestných činů, patří i Policie České republiky. Policie v rámci systému pomoci obětem pomáhá již od roku 2010. Službu poskytují policejní psychologové a speciálně vyškolení krizoví interventi. Systém vznikl za účelem zlepšení přístupu policie k obětem se zaměřením zejména na minimalizaci rizika sekundární viktimizace a prevenci rozvinutí posttraumatických symptomů, pomoc při zvládání zátěže spojené s trestním řízením a poskytnutí následné odborné pomoci poskytované obětem externími organizacemi. Poskytovaná pomoc spočívá hlavně v poskytování krizové intervence obětem násilných trestných činů a osobám zasaženým mimořádnými událostmi. Mimo jiné také v poskytnutí informací o možnostech následné psychologické, psychosociální či sociálně právní pomoci poskytované obětem externími organizacemi, popřípadě ve zprostředkování této pomoci. Pomoc je poskytována především obětem násilných a mravnostních trestných činů nebo osobám pozůstalým po obětech násilných trestných činů s následkem úmrtí, a dále obětem, které jsou obzvlášť zranitelné.

Mezi další služby, které patří mezi státní organizace, které poskytují pomoc obětem trestných činů, patří také Probační a mediační služba České republiky a Sociálně právní ochrana dětí.

6 METODIKA PRAKTICKÉ ČÁSTI

V praktické části jsem se rozhodl pro výzkum pomocí online dotazníkového šetření. Rozhodl jsem se dotazník rozeslat mezi veřejnost. Pro anonymní dotazník jsem se rozhodl, neboť cílem bylo zjistit, zda se veřejnost už někdy setkala s nějakým trestným činem nebo se nějakého trestného činu dopustila. Mimo jiné také jedním z důvodů rozeslat dotazník mezi veřejnost, byla snaha zjistit, zda dotazovaní mají ve svém okolí, ať už mezi blízkými nebo známými někoho, kdo se trestného činu dopustil nebo se stal obětí trestného činu.

6.1 Cíle průzkumu

Cílem praktické části je zjistit, zda respondenti vědí, co je trestný čin a zda nějaký trestný čin sami spáchali nebo se stali obětí nějakého trestného činu. Dále bylo cílem zjistit, zda respondenti mají ve svém blízkém okolí někoho, kdo se stal obětí nějakého trestného činu, anebo jestli osoba z blízkého okolí nějaký trestný čin způsobila. Podkladem pro praktickou část byl vytvořen dotazník s 27 otázkami.

6.2 Použité metody

Při výzkumu bylo využito online dotazníkového šetření, kdy byl vytvořen anonymní dotazník (viz. příloha č. 1) pro veřejnost. Při tomto šetření bylo osloveno 100 respondentů z veřejnosti. Samotné šetření probíhalo od 10. 5. 2022 do 28. 5. 2022. Návratnost dotazníků byla 68 z celkových 100 oslovených, tudíž návratnost byla 68%.

6.3 Výsledky a jejich interpretace

Výsledky průzkumu jsou znázorněny pomocí tabulek a písemných doplnění.

Otázka č. 1: Jste muž nebo žena?

Tabulka č. 1

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Muž	23	33,80%
Žena	45	66,20%

Zdroj: Vlastní šetření

Tuto otázku zodpovědělo 68 respondentů ze 100 oslovených. Otázku tedy zodpovědělo 68% respondentů.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce odpovědí z celkových 68 navrácených dotazníků odpovědělo více žen než-li mužů. Z těchto odpovědí by se dalo usoudit, že muži se k takovým dotazníkům spíše raději nevyjadřují. Ženy se vyjadřují možná pro to, že patří mimo jiné mezi rizikovější skupiny, na které je násilná trestná činnost páchána častěji než-li na mužích.

Otázka č. 2: Jste žena nebo muž?

Tabulka č. 2

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
1-18	4	5,8%
19-26	13	19,1%
27-35	11	16,2%
36-45	12	17,7%
46-55	14	20,6%
56-65	9	13,2%
65+	5	7,4%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku zodpovědělo všech 68 respondentů ze 100 dotázaných. Odpovědělo tedy 68% z celkových 100 respondentů.

Z dotazníkového šetření se dá usoudit, že nejvíce z dotázaných bylo ve věku mezi 46 až 55 lety. Druhá nejvíce odpovídající skupina byla v rozmezí 19 až 26 let a třetí nejčastěji odpovídající skupinou je skupina mezi lety 36-45 lety. Dle těchto tří nejčastěji odpovídajících skupin lze usoudit, že přesně tyto skupiny i dle statistik Policie České republiky patří mezi ty nejčastější, ať už mezi oběťmi nebo pachateli.

Otázka č. 3: Víte co je to trestný čin?

Tabulka č. 3

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	68	100,0%
Ne	0	0,0%

Zdroj: Vlastní šetření

Na otázku, zda dotázaní vědí, co je to trestný čin, odpovědělo všech 68 respondentů.

Podle odpovědí od všech respondentů dokážeme říci, že všichni vědí, co trestný čin je, pravděpodobně by jej dokázali i definovat.

Otázka č. 4: Byl/a jste někdy obětí trestného činu?

Tabulka č. 4

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	28	41,2%
Ne	40	58,8%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 28 respondentů ze 100 dotázaných. Odpovědělo tedy celkem 28% dotázaných.

Díky získaným výsledkům se dá říci, že většina dotázaných se nestala obětí žádného trestného činu. Zbylí respondenti odpovídali dále na doplňující otázky v rámci toho, o jaký trestný čin se jednalo a podobně.

Otázka č. 5: Pokud ano, o jaký trestný čin se jednalo?

Tabulka č. 5

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Majetkový	20	71,4%
Sexuální (Mravnostní)	7	25%
Násilný	1	3,6%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 28 respondentů, kteří se stali obětí trestného činu. Díky odpovědím se dá říci, že nejčastější spáchanou trestnou činností byla majetková trestná činnost. Tato trestná činnost je i dle statistik Policie České republiky nejčastější trestnou činností na území České republiky.

Otázka č. 6: Byl/je tento trestný čin řešen Policií České republiky?

Tabulka č. 6

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	24	85,7%
Ne	4	14,3%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku opět odpovědělo všech 28 respondentů, kteří se někdy stali obětí trestného činu.

Podle získaných odpovědí lze usoudit, že větší část spáchaných trestných činů byla řešena Policií České republiky. Dá se tedy usoudit, že oběti spáchaný trestný čin nahlásili na nejbližším oddělení policie. Podle čtyř odpovědí, kde respondenti odpověděli, že spáchaný trestný čin nebyl policií řešen, lze usoudit, že trestný čin nebyl obětí oznámen na policii.

Otázka č. 7: Pokud ano, je tento trestný čin již dořešen?

Tabulka č. 7

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	19	79,2%
Ne	5	20,8%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo všech 24 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli, že trestný čin byl řešen Policií České republiky.

Podle získaných odpovědí lze ukázat na to, že policie dokáže vyřešit většinu získaných oznámení o trestné činnosti. Podle odpovědí, ve kterých respondenti zmiňují, že trestný čin není dořešen, lze usoudit, že Policie České republiky pracuje na tom, aby i tyto trestné činy byly dořešeny.

Otázka č. 8: Byl/a jste s řešením trestného činu,

Tabulka č. 8

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Spokojen/a	11	45,8%
Nespokojen/a	8	33,4%
Dosud není vyřešen	5	20,8%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo opět všech 24 respondentů, kteří odpověděli, že spáchaný trestný čin byl řešen Policií České republiky.

V rámci získaných odpovědí lze usoudit, že někteří respondenti jsou s prací Policie České republiky spokojeni. Podle odpovědí, které říkají, že respondenti nejsou spokojeni s řešením trestného činu. V následující otázce respondenti uvedli důvod toho, proč nejsou s řešením trestného činu spokojeni.

Otázka č. 9: Pokud ne, uveďte prosím důvod, proč nejste spokojen/a s řešením tohoto trestného činu

Tabulka č. 9

Odpovědi
Výše trestu pro pachatele
Potkala jsem ho za 2 měsíce od soudu na ulici
Odložení
Výše trestu pro pachatele
Odložení

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo všech 5 respondentů, kteří odpověděli v předchozí otázce, že nejsou spokojeni s řešením trestného činu.

V tabulce je vidět, že nejčastějšími důvody, proč byli respondenti s řešením trestného činu nespokojeni, byly, že byl buď nedostatečně potrestán pachatel, anebo bylo vyšetřování odloženo. Odložení mohlo být tedy z nedostatku důkazů, které by pachatele dokázaly usvědčit.

Otázka č. 10: Máte/znáte někoho ve vašem okolí, kdo se stal obětí trestného činu?

Tabulka č. 10

Možnosti odpovědi	Odpovědi	Podíl
Ano	43	63,2%
Ne	25	36,8%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 68 respondentů ze 100 dotázaných, odpovědělo tedy 68% dotázaných.

Podle získaných odpovědí lze říci, že větší část respondentů zná někoho, kdo se stal obětí trestného činu, ať už je to blízké okolí nebo pouze někdo, koho respondent zná nebo znal/a. V následujících několika otázkách se snažím dozvědět více informací o těch, kteří se obětí trestného činu stali.

Otázka č. 11: Pokud ano, o jaký trestný čin se jednalo?

Tabulka č. 11

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Majetkový	23	53,5%
Násilný	12	27,9%
Sexuální (Mravnostní)	8	18,6%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo všech 43 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli, že znají/mají někoho ve svém okolí, kdo se stal obětí trestného činu.

Podle získaných odpovědí je vidět, že opět nejčastěji spáchanou trestnou činností je majetková trestná činnost. Mimo jiné je také vidět, že stoupl počet zbylých trestných činností oproti tomu, kdy byla položena stejná otázka na osobu respondentů.

Podle těchto odpovědí je vidět, že v našem okolí dokážou být osoby, které se setkaly s protiprávním jednáním.

Otázka č. 12: Byl/je tento trestný čin řešen Policií České republiky?

Tabulka č. 12

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	33	77,7%
Ne	10	22,3%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo všech 43 respondentů, kteří odpověděli v otázce č. 10 Ano.

Podle odpovědí je zřejmé, že většina spáchaných trestných činů byla oznámena na Policii České republiky, a ta buďto začala oznámený trestný čin vyšetřovat nebo jej již vyšetřila. Z odpovědí „Ne“ lze dedukovat, že některé trestné činy byly oznámeny, ale i některé oznámeny vůbec nebyly, ať už to bylo z jakéhokoliv důvodu.

Otázka č. 13: Pokud ano, je tento trestný čin již dořešen?

Tabulka č. 13

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	20	60,6%
Ne	13	39,4%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 33 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli, že byl trestný čin řešen Policií České republiky.

Z odpovědí je zřejmé, že je větší část oznámených trestných činů již dořešena. Zbylé činy, které jsou buďto stále ve vyšetřování nebo jsou odloženy pro neznámého pachatele nebo nedostatek důkazů.

Otázka č. 14: Pokud ano byl/a dotýčný/á s řešením trestné činnosti

Tabulka č. 14

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Spokojen/a	16	80,0%
Nespokojen/a	2	10,0%
Dosud není vyřešen	2	10,0%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 20 respondentů, kteří v otázce č. 13 odpověděli „Ano“.

Zde z odpovědí je tedy zřejmé, že většina známých nebo blízkých respondentů bylo spokojeno s prací a vyšetřováním Policie České republiky daného trestného činu.

Dva odpověděli, že nebyli s prací ani šetřením dotyčného trestného činu spokojeni. Jejich důvody, proč tomu tak bylo, jsou uvedeny v následující otázce.

A poslední dva odpověděli, že trestný čin, který byl oznámen, prozatím není dořešen, ať už je důvod jakýkoliv.

Otázka č. 15: Pokud ne, uveďte prosím důvod, proč tato osoba nebyla spokojen s řešením tohoto trestného činu?

Tabulka č. 15

Odpovědi
Odložení
Pachatel neplatí odškodné určené soudem

Zdroj: Vlastní šetření

V této otázce odpověděli respondenti, kteří v otázce č. 14 odpověděli, že s řešením trestného činu nebyli spokojeni.

Opět jako v otázce č. 9 vidíme, že se i zde objevuje jako jeden důvod odložení šetření trestného činu, není tedy uvedeno, z jakého důvodu tomu tak bylo. Nejčastěji je to tedy z důvodu nedostatku důkazů nebo neznámého pachatele.

U druhého důvodu vidíme, že se jedná o neplnění soudem uložené sankce, tato situace se dá řešit i dále. Pachateli by tak mohl hrozit větší trest, než byl pro něj doposud soudem vyřčen.

Otázka č. 16: Spáchal/a jste někdy trestný čin?

Tabulka č. 16

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ne	59	86,8%
Ano	9	13,2%

Zdroj: Vlastní šetření

V této otázce jsem se snažil zjistit, zda někdo z dotázaných spáchal v životě nějaký trestný čin. Na tuto otázku odpovědělo 68 respondentů.

Většina respondentů žádný trestný čin nespáchovalo, to je zřejmé i z tabulky výše. Respondenti, kteří spáchali už někdy v životě nějaký trestný čin, v následující otázce uvedli, o jaký trestný čin se jednalo. Z odpovědí, které jsou zde k vidění, je zřejmé, že 11 lidí ze 100 někdy v životě spáchovalo trestný čin.

Otázka č. 17: Pokud ano, o jaký trestný čin se jednalo?

Tabulka č. 17

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Majetkový	6	66,7%
Násilný	2	22,2%
Sexuální (Mravnostní)	1	11,1%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 9 respondentů, kteří uvedli v předchozí otázce, že v životě spáchali nějaký trestný čin.

Dle odpovědí je zřejmé, že nejčastěji dotyční spáchali majetkový trestný čin, což je mimo jiné nejčastější trestný čin na našem území. Dva respondenti uvedli, že spáchali závažnější trestný čin a ten se řadí mezi násilnou trestnou činnost, tato činnost je závažnější než-li majetková trestná činnost, neboť při této trestné činnosti jde o zdraví člověka.

Poslední respondent uvedl, že spáchal trestný čin sexuálního (mravnostního charakteru). Zde bychom mohli pouze hádat, zda se jednalo o znásilnění či něco dalšího, ale v rámci mého výzkumu stačí vědět pouze, že spáchaný trestný čin spadl do tohoto druhu trestné činnosti.

Otázka č. 18: Byl/je tento trestný čin řešen Policií České republiky?

Tabulka č. 18

Možnosti odpovědi	Odpovědi	Podíl
Ano	3	33,3%
Ne	6	66,7%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 9 respondentů, kteří uvedli, že spáchali trestný čin. Podle odpovědí je zřejmé, že tři trestné činy respondentů byly řešeny Policií České republiky. Podle předchozích odpovědí v otázce č. 17 lze usuzovat, že řešené trestné činy spáchané respondenty byly, jak násilné trestné činy, tak zmíněný sexuální (mravnostní trestný čin).

Otázka č. 19: Pokud ano, je tento trestný čin již dořešen?

Tabulka č. 19

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	2	66,7%
Ne	1	33,3%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpověděli respondenti, kteří v předešlé otázce odpověděli, že byl/je spáchaný trestný čin řešen Policií České republiky.

Dle odpovědí je zřejmé, že dva z těchto trestných činů jsou již dořešeny. Zbýlý trestný čin může být nejen stále v řešení, ale může být také odložen pro nedostatek důkazů.

Otázka č. 20: Pokud ano, jaký trest Vám byl stanoven?

Tabulka č. 20

Odpovědi
Peněžitý trest a náhrada škody
Podmínka

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpověděli respondenti, kteří odpověděli, že spáchaný trestný čin jejich osobou byl vyřešen.

Respondenti zde uvedli tresty, které jim byly uloženy za jejich spáchaný trestný čin. Zde v odpovědích je zřejmé, že jeden z respondentů obdržel vyšší trest než ten druhý. Teď můžeme pouze polemizovat o tom, jaký trestný čin to mohl být. Ale

důležité je, že jsou uvedeny dva odlišné tresty, kdy jeden byl peněžitého charakteru a druhý, kdy byla uložena podmínka a dotyčný tak musí/musel, jak se říká, „sekat latinu“.

Otázka č. 21: Máte/znáte někoho ve vašem okolí, kdo byl pachatelem trestného činu?

Tabulka č. 21

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	31	45,6%
Ne	37	54,4%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 68 respondentů ze 100 dotázaných. Odpovědělo tedy 68% dotázaných.

Z odpovědí je zřejmé, že větší polovina respondentů nezná nebo ve svém okolí nemá někoho, kdo by někdy spáchal trestný čin. Zbylí respondenti, kteří odpověděli, že někoho ve svém okolí znají nebo mají, byli dotázáni v následujících otázkách na další informace, které se týkají spáchaných trestných činů.

Otázka č. 22: Pokud ano, o jaký trestný čin se jednalo?

Tabulka č. 22

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Majetkový	18	58,1%
Násilný	13	41,9%
Sexuální (Mravnostní)	0	0,0%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku byli dotázáni respondenti, kteří v předchozí otázce odpověděli, že znají/mají někoho ve svém okolí, kdo spáchal trestný čin.

Podle odpovědí opět vidíme, že nejčastější odpověď byla majetková trestná činnost. Není se čemu divit, že tato trestná činnost je nejčastější, ať už u nás v České republice nebo v okolních státech Evropské unie. Přece jen při této trestné činnosti je způsobována pouze újma materiálního charakteru a nedochází tak k poškození zdraví oběti, a díky tomu jsou tyto trestné činy velice těžko objasnitelné.

Další nejčastější odpovědí byla násilná trestná činnost, zde už tedy dochází ke zvýšení objasnitelnosti, neboť dochází k přímému kontaktu mezi osobou pachatele a obětí.

Otázka č. 23: Byl/je tento trestný čin řešen Policií České republiky?

Tabulka č. 23

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	26	83,9%
Ne	5	16,1%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku opět odpovědělo 31 respondentů, kteří v otázce č. 21 odpověděli, že ve svém okolí mají/znají někoho, kdo spáchal trestný čin.

Z odpovědí je zřejmé, že více než 83% těchto trestných činů bylo řešeno Policií České republiky. Zbylé odpovědi, kde respondenti uvedli, že trestné činy nebyly policií řešeny, mohou být hlavně neřešeny policií, neboť ve většině případů o nich policie ani neví. Tudíž můžeme říci, že se jedná o latentní kriminalitu.

Otázka č. 24: Pokud ano, je tento trestný čin již dořešen?

Tabulka č. 24

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	22	84,6%
Ne	4	15,4%

Zdroj: Vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo 26 respondentů, kteří v předešlé otázce odpověděli, že byl trestný čin řešen policií.

Z odpovědí je zřejmé, že policii se povedlo vyřešit většinu těchto spáchaných trestných činů, o kterých se dozvěděli díky oznámení obětí na jejich nejbližším oddělení.

Zbylé trestné činy, které zde uvedli respondenti, že nebyly dořešeny, je možné, že tyto trestné činy stále podstupují vyšetřování a zanedlouho budou i tyto trestné činy dořešeny a vyřčeny sankce.

Otázka č. 25: Pokud ano, jaký trest byl dotyčnému stanoven?

Tabulka č. 25

Odpovědi
Podmínka
30 měsíců nepodmíněně
2 roky odnětí svobody
Odnětí svobody na 5 let
Podmíněný trest a náhrada škody
12 let odnětí svobody

Zdroj: Vlastní šetření

V této otázce odpovídalo 22 respondentů a odpovídali, jaký trest byl dotyčnému z jejich okolí uložen.

V tabulce jsou uvedeny nejčastější druhy trestu, které se v jednotlivých odpovědích objevovaly. Mezi nejvyššími uloženými tresty, které se v odpovědích objevily, je 12 let odnětí svobody a odnětí svobody na 5 let. Další tresty byly častější než-li tyto dva, které se v odpovědích nacházely jednou. Dá se říci, že pachatelé, kteří dostali takto vysoké tresty, nespáchali zrovna bezvýznamné trestné činy. Ať už to mohlo být těžké ublížení na zdraví nebo jiná násilná trestná činnost, k této domněnce dochází díky odpovědím v otázce č. 22.

Otázka č. 26: Myslíte si, že tresty za spáchání trestného činu jsou v České republice adekvátní?

Tabulka č. 26

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Ano	17	25,0%
Ne	51	75,0%

Zdroj: Vlastní

V této otázce se autor snažil dosáhnout zjištění, zda veřejnost souhlasí s výší trestů za spáchané trestné činy. Autor uvedl, že není z těchto odpovědí nijak překvapen, protože i on patří k lidem, kteří si myslí, že by tresty měly být více adekvátní spáchanému trestnému činu.

Tři čtvrtě respondentů uvedlo, že dosavadní sankce za spáchané trestné činy jsou neadekvátní a jsou tedy nedostatečné.

Zbylá třetina respondentů s výší trestů v naší zemi za spáchané trestné činy souhlasí.

Otázka č. 27: Pokud si myslíte, že ne

Tabulka č. 27

Možnosti odpovědí	Odpovědi	Podíl
Měly by být tresty vyšší	46	90,2%
Měly by být tresty nižší	5	9,8%

Zdroj: Vlastní šetření

V této otázce odpověděli respondenti, kteří v předešlé otázce uvedli, že si myslí, že tresty v České republice jsou neadekvátní.

Ve větší míře z těchto odpovědí se respondenti shodují, že by tresty v České republice měly být vyšší, než doposud jsou. Zbylí respondenti uvedli, že dnešní tresty jsou ještě docela vysoké a měly by být mírnější. Autor se v této otázce přiklání k tomu, že by tresty za některé trestné činy měly být klidně několikanásobně vyšší.

6.4 Shrnutí praktické části

V rámci praktické části autor využil online dotazníkového šetření. Cílem autora bylo zjistit, zda respondenti vědí, co je trestný čin a zda nějaký trestný čin sami spáchali nebo se stali obětí nějakého trestného činu. Dále bylo cílem zjistit, zda respondenti mají ve svém blízkém okolí někoho, kdo se stal obětí nějakého trestného činu, anebo jestli osoba z blízkého okolí nějaký trestný čin způsobila. K dosažení tohoto cíle bylo vytvořeno 27 otázek, které pomohly autorovi splnit tento cíl, který si stanovil.

Některé z odpovědí autora překvapily, ale ve větší míře však překvapen nebyl. Při posledních dvou otázkách v dotazníku se autor snažil zjistit, zda si lidé myslí, že máme v České republice adekvátní tresty. V těchto dotazech autor doplnil i svůj názor na dané téma.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku pomoci obětem násilné trestné činnosti. Toto téma bakalářské práce je velmi aktuální. V poslední době se tato kriminalita stává velice častou.

V teoretické části této práce se autor zaměřuje na seznámení s násilnou trestnou činností a také na základní názvosloví jako například, kdo je oběť trestného činu, pachatel. Dále se v této části seznamujeme s nejčastějšími druhy násilné trestné činnosti, které se vyskytují na území České republiky. Další část teoretické části se zaměřuje na seznámení s latentní kriminalitou, která je velice častá a je dobré ji znát. V poslední části teoretické části bylo nahlédnuto do problematiky samotné pomoci obětem násilné trestné činnosti, kde se seznamujeme s metodami pomoci poskytované obětem. V druhé polovině této kapitoly jsme se seznámili s nestátními organizacemi, které poskytují pomoc obětem trestných činů a také s Policí České republiky, která je státní organizací, která nejen vyšetřuje trestnou činnost, ale také poskytuje odbornou pomoc obětem.

Cílem praktické části bylo nahlédnutí do problematiky v rámci trestné činnosti. Hlavním cílem bylo zjistit, jestli se oslovení nebo někdo z jejich okolí stal obětí trestného činu. Jedním z dílčích cílů bylo zjistit, jaký trestný čin byl na jejich osobě spáchán, a zda byl řešen a vyřešen policií. Dalším dílčím cílem bylo zjistit, zda se respondenti nebo někdo z jejich okolí dopustili nějakého trestného činu a o jaký trestný čin se jednalo. Posledním dílčím cílem bylo zjistit, zda veřejnost bere dnešní tresty za spáchané trestné činy v České republice adekvátní nebo ne, zda by měly být tresty vyšší nebo nižší.

Pro naplnění cílů bylo potřeba sestavit dotazník, v němž měli účastníci šetření uvést, zda vědí, co je to trestný čin, zda se stali obětí nějakého trestného činu nebo jestli nějaký trestný čin spáchali, a také zda souhlasí s výší trestů v České republice. Uvedli také druhy trestné činnosti, které byly spáchány na jejich osobě nebo na osobě blízké, anebo které respondenti nebo jejich okolí spáchali. Dotazníkové šetření z bakalářské práce nelze brát jako celorepublikové, neboť nebylo splněno množství dotázaných. Aby se dotazníkové šetření mohlo brát jako celorepublikové, muselo by se dotazníku účastnit více než tisíce lidí z České republiky. Dotazník z bakalářské práce by ale mohl být podkladem pro další šetření, které by mohlo zvýšit nejen povědomí veřejnosti o trestných činech a jejich následcích, ale také by to mohlo pomoci policii se zlepšením

statistik v rámci latentní kriminality, neboť i mezi respondenty byli tací, kteří trestný čin spáchaný, ať už jimi nebo na jejich osobě, neoznámili na Policii České republiky.

Závěrem by autor doporučil provést pravidelné dotazníkové šetření v rámci celé republiky. Toto šetření by mohlo zlepšit povědomí široké veřejnosti o trestné činnosti a pomoci policii ve větší přesnosti odhalení latentní kriminality.

SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ

Literární zdroje

BEDNÁŘOVÁ, Z., et al. *Domácí násilí – Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha. 2009. ISBN 978-80-254-5422-0
Buriánek, J., Kovařík, J. a kol. *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*. Praha: Triton, 2006. s. 24. ISBN 80-7254-914-6

CEJP, Martin, 2018. *Kriminologický výzkum: praktická příručka*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-743-6.

ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra. 2008, částka 11. s. 345-464. ISSN 1211-1244

ČESKO. Zákon č. 45 ze dne 30. ledna 2013 o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra. 2013, částka 20. s. 322-352. ISSN 1211-1244.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 13. ISBN 978-80-247-2014-2.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007, s. 126. ISBN 978-80-247-2014-2.

DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. *Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II*. Praha : ASPI, a.s., 2009. s. 268.

DRAŠTÍK, A.; HASCH, K.; KUČERA, P.; RIZMAN, S. *Přehled judikatury. Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti II*. Praha : ASPI, a.s.

JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. 1. vydání*. Praha: Leges, 2009. s. 553.

KUCHTA, J. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: C. H. Beck, 2009.

KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2005

MAREŠOVÁ, Alena, Radovan HAVEL, Milada MARTINKOVÁ a Miroslav TAMCHYNA. *Násilná kriminalita v nejisté době*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. ISBN 978-80-7338-149-3.

MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce. Vyd. 1*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80–7178–549–0

NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. 3.vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. s. 314-315.

TOMÁŠEK, Jan, 2019. *Úvod do kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-746-7.

VELIKOVSKÁ, Martina. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016, s. 132. Psyché. ISBN 978-80-247-4849-8.

Voňková, J., Huňková, M. a kol. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha. 2004. s. 20. ISBN 80-239-2106-1

ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-312-4.

ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. ISBN 978-80- 87174-53-1, s. 32.

Internetové zdroje

Bezplatné poradenství. *Občanské poradenské středisko, o.p.s.* [online]. 2022 [cit. 2022-05-15]. Dostupné z: www.ops.cz/poradenstvi

Ministerstvo vnitra ČR. Stanovisko OBP MV ČR k otázce výkladu ustanovení §232a zákona č.140/1961 Sb., Trestního zákona [online]. [cit.11-06-2022]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/data/files/stan-232a-tz.pdf

Poslání a činnost. *Bílý Kruh Bezpečí: Pomoc obětem trestných činů v ČR* [online]. Networm Studio, 2018 [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>

ROSA centrum. Co je domácí násilí [online]. [cit. 2022-01-14]. Dostupné na Internetu: <https://www.rosacentrum.cz/informace-pro-zeny/co-je-domaci-nasili/nasili/>

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1.....	41
Tabulka č. 2.....	42
Tabulka č. 3.....	43
Tabulka č. 4.....	44
Tabulka č. 5.....	45
Tabulka č. 6.....	46
Tabulka č. 7.....	47
Tabulka č. 8.....	48
Tabulka č. 9.....	49
Tabulka č. 10.....	50
Tabulka č. 11.....	51
Tabulka č. 12.....	52
Tabulka č. 13.....	53
Tabulka č. 14.....	54
Tabulka č. 15.....	55
Tabulka č. 16.....	56
Tabulka č. 17.....	57
Tabulka č. 18.....	58
Tabulka č. 19.....	59
Tabulka č. 20.....	60
Tabulka č. 21.....	61
Tabulka č. 22.....	62
Tabulka č. 23.....	63
Tabulka č. 24.....	64
Tabulka č. 25.....	65
Tabulka č. 26.....	66
Tabulka č. 27.....	67

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Pomoc obětem násilné trestné činnosti

1. Jste muž nebo žena?*

Vyberte jednu odpověď

- Žena
- Muž

2. Do jakého věkového rozpětí patříte?*

Vyberte jednu odpověď

- 1-18
- 19-26
- 27-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- 65+

3. Víte co je to trestný čin?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

4. Byl/a jste někdy obětí trestného činu?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

5. Pokud ano, o jaký TČ se jednalo?

Vyberte jednu odpověď

- Násilný

- Majetkový
- Sexuální (Mravnostní)

6. Byl/je tento TČ řešen Policií ČR?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

7. Pokud ano, je tento TČ již dořešen?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

8. Byl/a jste s řešením TČ

Vyberte jednu odpověď

- Spokojen/a
- Nespokojen/a
- Dosud není vyřešen

9. Pokud ne, uveďte prosím důvod, proč nejste spokojen s řešením

tohoto TČ

Stručná odpověď

- Napište jedno nebo více slov...

• 500

10. Máte/znáte někoho ve vašem okolí, kdo se stal obětí TČ?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

11. Pokud ano, o jaký TČ se jednalo?

Vyberte jednu odpověď

- Násilný
- Majetkový
- Sexuální (Mravnostní)

12. Byl/je tento TČ řešen Policií ČR?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

13. Pokud ano, je tento TČ již dořešen?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

14. Pokud ano byl/a dotyčný/á s řešením TČ

Vyberte jednu odpověď

- Spokojen
- Nespokojen
- Dosud není vyřešen

15. Pokud ne, uveďte prosím důvod, proč tato osoba nebyla spokojena

s řešením tohoto TČ?

Stručná odpověď

- Napište jedno nebo více slov...

• 500

16. Spáchal jste někdy TČ?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

17. Pokud ano, o jaký TČ se jednalo?

Vyberte jednu odpověď

- Násilný
- Majetkový
- Sexuální (Mravnostní)

18. Byl/je tento TČ řešen Policií ČR?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

19. Pokud ano, je tento TČ již dořešen?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

20. Pokud ano, jaký trest Vám byl stanoven?

- Napište jedno nebo více slov...

• 500

21. Máte/znáte někoho ve vašem okolí, kdo byl pachatelem TČ?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

22. Pokud ano, o jaký TČ se jednalo?

Vyberte jednu odpověď

- Násilný
- Majetkový
- Sexuální (Mravnostní)

23. Byl/je tento TČ řešen Policií ČR?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

24. Pokud ano, je tento TČ již dořešen?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

25. Pokud ano, jaký trest byl dotyčnému stanoven?

- Napište jedno nebo více slov...

• 500

26. Myslíte si, že tresty za spáchání TČ jsou v České republice

adekvátní?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

27. Pokud si myslíte, že ne

Vyberte jednu odpověď

- Měly by být tresty vyšší
- Měly by být tresty nižší